ԹԻՒ 7699 20 ՕԳՈՍՏՈՍ 1911 ՇԱԲԱԹ 2 Septembre 1911 N. 7699 نومرو ٧٦٩٩ ٢٠ اغستوس ١٣٢٧ جمعه‌ایرتسی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ եւ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ-ԳԱԼԱԹԻԱ
آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

نسخه‌سی ١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ին FONDÉ EN 1883 بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور . تاریخ تأسیسی ١٨٨٣

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

Կրօն. եւ Քաղ. Իշխանութեան Միջեւ
ՊԱՅՔԱՐ

Բոլոր աշխարհ լսած և իմացած է թէ Ենիչէրիները ինչ անլուր բարբարոսութիւններ և ոճիրներ կը գործէին թէ՛ պետական գործերու մէջ և թէ անհատական կեանքի մէջ, մանաւանդ ոչ-իսլամ տարրերու վրայ։ Անոնց վայրագ արարքներուն տեսակները ու թիւը այնչափ առատ ու անհամար է, որ անհնար է անոնց ամենափոքր մէկ ամփոփումն ընել, ուր մնաց պատմութիւնը գրել։

Բնականաբար մենք այժմ այդ պատմութիւնը չէ որ պիտի գրենք, այլ միայն անոնց բիւրաւոր բռնութիւններէն և վայրագութիւններէն մէկը յիշել, զի շատ զուգադէպ նմանութիւն մը ունի «պէշիկ քէրթմէ»ին հետ, որ օրուան խնդիր է այժմ։

Կը պատմուի թէ Ենիչէրիները երբ Շուկայի մէկ խանութին մէջ քրիստոնեայ մը տեսնէին որ ծալլապատիկ նստած, ամառուան տաքէն ու անգործութենէն քունի բռնուած նիրհակար, մերթ վար, մերթ վեր շարժելով գլուխը, կը հաւաքուէին անմիջապէս անոր բոլորտիքը 2-3 հոգւով և իրենցմէ մէկը մեղմ ձայնով կը հարցնէր քունէն երերտացող խանութպանին՝ «միւսիւլման օլո՞ւրսըն». երբ անիկա քնոյ ազդեցութեամբ գլուխը դէպի վար կը հակեցնէր անգիտակցաբար, հարցնող Ենիչէրին կ՚ըսէր իր ընկերներուն. «ահա վկայ եղէք, առաջին թագրիրն ըրաւ գլխով թէ միւսիւլման կ՚ըլլայ»։ Ապա կը կրկնէր իր հարցումը անգիտակից քնեած մարդուն. «Միւսիւլման օլո՞ւրսըն»։ Անոր երկրորդ գլխահակութիւնը կը համարուէր երկրորդ խոստովանութիւն, և հարցնողը կը հրաւիրէր իր ընկեր Ենիչէրիները աւելի հաշուել թէ երկրորդ անգամ թագրիր ըրաւ քրիստոնեան թէ միւսիւլման կ՚ըլլայ։ Այս ողբերգա-խեղկատակութիւնը երրորդ անգամ լրանալուն պէս, Ենիչէրիները յաղթական կերպով հոգի մը վաստկածի ուրախութեամբ՝ կ՚արթնցնէին ողորմելի խանութպանը և կ՚ըսէին իրեն թէ երեք անգամ յայտարարեց թէ միւսիւլման կ՚ըլլայ, ուստի պէտք է իրենց հետ Շէրիի դատարանը՝ գայ ձեւակերպութիւնները լրացնելու և թլփատուելու համար։

Երեւակայեցէք խեղճ մարդուն անակնկալ զարմանքն ու ապշութիւնը իր քունէն հազիւ սթափած. բայց ամէն բողոք և ընդդիմութիւն օգուտ չէր ըներ. բռնութեամբ կը վերցնէին կը տանէին զինքը Շէրիի դատարանը և հոն Ենիչէրիներէն մէկը տեղեկատու ու 2-3 հոգին ալ իբր վկայ ներկայանալով կը յայտնէին թէ սոյն քրիստոնեան ճշմարիտ հաւատքն ընդունեց, երեք անգամ իրեն եղած հարցման թէ «Միւսիւլման կ՚ըլլա՞ս» այո՛ պատասխանելով գլխահակ շարժումով։ Շէրիի դատաւորը երկու վկայ կը պահանջէր հաստատող թէ արդարեւ այդպիսի հարցում ուղղուած է այն անձին երեք անգամ և անիկա երեք անգամն ալ այո՛ պատասխանած է գլխի հակումով։ Աւելորդ է ըսել թէ վկաները պատրաստ էին։ Իսկ քրիստոնեայ խանութպանին ըսելը, պնդելը, բողոքելը և պօռալ կանչելը թէ ինք քնացած ըլլալով՝ ոչ այդպիսի հարցում լսած է և ոչ ալ գլուխ հակեցնելը գիտակցաբար ըրած է, բնաւ օգուտ չէր ըներ։ Շէրիի ատեանը զինքը մահմետականութիւնը ընդունած կը վճռէր ու կը հրամայէր թլփատել։ Բայց եթէ խեղճը ընդդիմանար, մահուամբ կը պատժուէր, զի անգամ մը մահմետական դառնալէն ետքը կրկին քրիստոնեայ ըլլալ ուզողը ուրացող կը նկատուէր և անոր օրինական պատիժը մահ էր Թուրքիոյ մէջ մինչեւ 1839ի Կիւլհանէի Խաթթը Հիւմայունը։

Տարակոյս չկայ թէ Ենիչէրիներու այս բռնական արարքը և նոյն ատենի Շէրիի դատաւորներուն այդ մասին բռնած ընթացքը այժմ նողկանքով կը դատապարտուի ամէն մահմետականի կողմէ, այնպէս որ այսօր ոչ մէկը կրնայ այդպիսի ենիչէրիական գործ մը փորձել, և ոչ ալ Շէրիի դատաւոր մը կայ որ զայն լսել և ընդունելի դատել յօժարի։ Եւ գուցէ նոյն իսկ առասպել ալ համարուի Ենիչէրիներու վերագրուած յիշեալ արարքը, այնքան որ տարօրինակ կուգայ այժմու գաղափարներուն և ըմբռնումներուն։

Բայց եթէ աւելի հարիւր տարի ետքը պատմուի թէ տակաւին Թուրքիոյ մէջ՝ նմանօրինակ դէպքը պատահած է, հաւատացող պիտի ըլլա՞յ արդեօք։

Ասկէ իբր դար մը առաջ Թուրքիոյ Սեբաստիա նահանգին մէջ Պրինեմը-Համիտ անունով գաւառակ մը (գազա) կար, ուր կը բնակէին մահմետական ու քրիստոնեայ խառն։ Օրին մէկը տեղւոյն մահմետական երեւելիներէն մէկը գնաց բողոքեց Շէրիի դատարանը թէ «Իր դրացիներէն այս ինչ անուն Հայը իր աղջիկը օրօրոցի մանուկ եղած ատենը նշանած է («պէշիկ քէրթմէ» ըրած է) իմ մանչուս հետ և այժմ որ երկուքն ալ չափահաս եղած են, Հայը չուզեր իր խոստումը պահել և աղջիկը իմ մանչուս տալ, ուստի Շէրիի օրէնքով կը պահանջեմ»։ Շէրիի դատաւորը լսեց բողոքը, երբ վկայ պահանջեց, ներկայացան երկու մահմետական վկաներ, և հաստատեցին «պէշիկ քէրթմէ»ին կատարուած ըլլալը, (որովհետեւ Շէրիի դատարաններուն մէջ քրիստոնեայ վկայ չէր ընդունուեր։ Դատաւորը օրինաւոր գտաւ եղած բողոքը, և վկաներով հաստատուած, ուստի վճռեց որ քրիստոնեային աղջիկը առնուի հօր ձեռքէն և տրուի մահմետական մանչուն, թէպէտ աղջիկը որ չափահաս եղած էր, կը յայտնէր թէ ինքը օրօրոցի մէջ եղած ատենը «պէշիկ քէրթմէ»էն տեղեկութիւն չունենալով կը մերժէ զայն, չուզեր մահմետականի հետ ամուսնանալ, այլ կ՚ուզէր հայ քրիստոնեայ մնալ և Հայ քրիստոնեայի հետ ամուսնանալ։ Բայց իր բողոքին կարեւորութիւն չտուաւ Շէրիի դատարանը։

Սակայն աղջկան և ծնողքին բողոքներուն վրայ՝ խնդիրը մայրաքաղաքը փոխադրուեցաւ, ուր Հայոց այն ժամանակին Պատրիարքարանն ալ դիմումներ ըրաւ ուր որ անկ է, ինչպէս որ Սեբաստիոյ առաջնորդարանն ալ գրած էր տեղական իշխանութեանց։ Գործը ծանր համեմատութիւն առաւ այն առթիւն որ Նախարարաց Խորհուրդը անձամբ քննեց զայն և որոշեց թէ «պէշիկ քէրթմէ»ն որեւէ նշանակութիւն և օրինական զօրութիւն չունի։ Բայց Շէրիի դատարանական մարմնոյն վերին և բարձրագոյն իշխանութիւնը, այն է Շէյխ-իւլ-իսլամութիւնը հակառակ վճիռ տուաւ և ըսաւ թէ «պէշիկ քէրթմէ»ն ամուսնութիւն (նիքեահ) կնքուածի չափ վաւերական է և պահանջեց որ քրիստոնէին աղջիկը մահմետականի տրուի։ Այս վճռով պայքար բացուեցաւ կրօնական և քաղաքական իշխանութեանց միջեւ, որուն ելքը պատմութիւնը չըսեր թէ ի՛նչ եղաւ։

Անտարակոյս եմ թէ հարիւր տարի ետքը այսպիսի դէպքի մը պատմութեանը հաւատացող չըլլար բնաւ, և սակայն այսօր իրողութիւն է, ինչպէս գիտենք. և ամիսներէ ի վեր կը զբաղեցնէ Պրինեսը-Համիտի և Սեբաստիոյ հայութիւնը մասնաւորապէս և Կ. Պոլսոյ ու բոլոր աշխարհի հայութիւնը ընդհանրապէս մէկ կողմէն և Շէրիի գաւառական ու կեդրոնական ատեանները ինչպէս և քաղաքական իշխանութեան տեղական ու բարձրագոյն մարմինները միւս կողմէն։

Եթէ երբեք վերջին խօսքը կրօնական իշխանութեանը վրայ է, այն ատեն ամէն քրիստոնեայ աղջիկ իր ծնողքէն յափշտակուելու և ուզած մահմետականին յանձնուելով անոր սեփականը յայտնուելու վտանգին տակ է, զի մահմետական երկու վկայ միշտ պիտի գտնուին Շէրիի առջեւ վկայութիւն տալու այն կերպով որ աղջկան յափշտակութիւնը ըստ Շէրիի օրինաւոր նկատուի, ինչպէս կը նկատեն ներկայ պարագային մէջ։

Եւ այս բաները տեղի կ՚ունենան Կիւլհանէի Խաթթը Հիւմայունէն 72 տարի ետքը, իսկ Ենիչէրիներու ջնջումէն (1826էն) 85 տարի վերջ, մինչ Սահմանադրութեան երրորդ տարին բոլորեցինք և չորրորդը մտանք, երբ օսմ. ամէն քաղաքացի հաւասար իրաւանց տէր հռչակուած է և ոչ ոք իր կամաց հակառակ ամուսնութեան պէտք է բռնադատուի, քանի որ ըստ Սահմանադրութեան ամէն անհատի քաղաքացիական ազատութիւնը անբռնաբարելի է։

«Պէշիկ Քէրթմէյի» այս խնդիրը և Ենիչէրիներու քնացած մարդը յանկարծ իրեն մահմետական հռչակելու արարքը իրարմէ ի՛նչ տարբերութիւն ունի, կրնա՞յ ըսել արդեօք։

Կը յուսանք սակայն թէ վերջին խօսքը քաղաքական իշխանութեանը կը մնայ, և ոչ թէ կրօնականին (շէյխ-իսլամութեան), որով Պրինեսը-Համիտի սա «պէշիկ քէրթմէյի» խնդիրը գէշ նախընթաց մը չըլլար։ Գոնէ մենք դեռ այս յոյսը կը տածենք ի պատիւ օսմ. ազգի ողջմտութեան, քաղաքակրթական զարգացման և վերջապէս Սահմանադրութեան։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՄԵՐ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

ԱՉՔԿԱՊՈՒԿ ԿԸ ԽԱՂԱՆՔ

Խարախանեան Առաջնորդը աքսորէն վերադարձին՝ Մշոյ մէջ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Կոմիտէի ներկայացուցիչ Պ. Գարմէնի հետ համախորհուրդ՝ ձեռնարկեց Դաշտի մէջ դպրոցներ բանալու։ Լուրը խիստ ազատիչ էր և ժողովուրդը, թէ՛ քաղաքին և թէ գիւղերուն մէջ, ընդհանրապէս մեծ համակրութեամբ ընդունեցին ու փարեցան գործին։

Գործելու ժամանակն էր և աւիւնը ամենաթմբրածներու երակներուն մէջէն անգամ արագ արագ շրջան կը կատարէր։ Ամէն մարդ, երեւնալու համար, գործի մէջ մտաւ, ինչպէս կ՚ըսեն ոտքով, թաթով, փորձառու՝ իրենց անփորձութեամբ, ուսեալ՝ իրենց խակութեամբ և գործօն՝ իրենց թուլութեամբ։

Լաւն ու գէշը ճանչնալու ժամանակ չկար, շտապելու էր, և ո՞վ որին պիտի ճանչնար. ո՞չ առաւելն ամէնքն ալ հասարակական գործիչներ էին. վերը՝ ունքը, վարը՝ մօրուքը, կողմերը՝ ականջները, առջեւը՝ քիթը ալ ո՛րը ըսես. ականջը կը քաշէր, քիթը կը հեծնէր. մօրուքը կը թափէր, ունքը կը նստէր, այսպէս ամէն մարդ իր հասկացողութեամբ գործը կը վարէր. հասկնալի է որ այս «քեալաճօշ» գործին վախճանը այնքան ալ լաւ չպիտի ըլլար։

Դպրոցներ բացուեցան և գիւղացիներուն ծանուցուեցաւ իւրաքանչիւր գիւղի տարեկան կրթական տուրքը։ Քանի մը գիւղեր սկիզբը չուզեցին ընդունիլ, առարկելով իրենց անկարողութիւնը, բայց Խարախանեանի և Գարմէնի քարոզներն ու աշխատութիւնը կերպով մը անոնց ձայնը կտրեցին և գործը սկսաւ։

Ազգասէր գործիչներու խումբը կը վխտար ամէն կողմ. մարդիկ Ռուսաէն. Խորհուրդ կ՚ըլլային, թաղական, հոգաբարձու, ռէս, մէճլիս, կոմիտէ, և իւրաքանչիւրը իր կողմէն կ՚աշխատակցէին Առաջնորդին ու Գարմէնին։

Վերջիններս գործը աւելի լաւ և հաստատուն հիմերու վրայ դնելու համար որոշեցին կարող մէկը հրաւիրել դպրոցներու ընդհ. տեսչութեան պաշտօնին, և ահա Պ. Զաւարեան իր ամբողջ «տրամաբանութեամբ» ու «կարողութեամբ» մէջտեղ ինկաւ. կրակոտ մարդուն կրակոտ գործ. «հէմ պարութ, հէմ աթէշ...»

Զաւարեանի երեւման հետ երեւան ելան ազգասէր վարժապետներ, թափեցան հրապարակ ու խեղճ տեղի վրան, իսկ տեսուչը օձիքը ազատելու և մանաւանդ փոխանակ 30 դպրոցի, 90 դպրոցի տեսուչ կոչուելու ամենաարդար ու գովելի մարմաջէն բռնուած, իւրաքանչիւրին ձեռք մէյմէկ «վկայական փաստաթուղթ»ի նման թուղթ դրաւ և գիւղերը ղրկեց, իսկ այդ վարժապետացուները չը մոռցան իրենց արհեստներու հետ մէկտեղ վարժապետութիւն ալ ընել պարտաւորաբար։

Գիւղացիները որչա՜փ ուրախ էին, տղաք կը կարդան, աղջիկներ կը կարդան, այդ լաւ, միայն մէկ բան գէշ է որ «վարժապետները անաստուած են» կ՚ըսեն, և «անաստուածութիւն սորվեցուցին մեր ճժերուն», ու այո՛, Զաւարեանի վարժապետներու մեծ մասը տղոց ներկայութեան Աստուծոյ հետ «շախա» կ՚ընէին,

بودجه مسئله‌سی وتخصیصات حربیه

ناظرلرمز میانده برقاچ کوندنبرو تکون ایتمش اولان اختلافک صفحات مختلفه‌سی حقنده ، بوکونه قدر مطبوعات ستونلرنده اوزون مباحثه ومناقشه‌لرده بولوندی . بعضیلری قاعدهٔ تصرفه رعایةً حرکت ایدوب ، لوازمات حربیه‌یه ، نظارت عائده‌سنک طلب ایتمکده بولنمش اولدیغی تخصیصاتدن برآز تنقیص ایتمک طرفداری اولان مالیه ناظری نائل بکک مدافع افکاری اولدیلر ، بردیکر قسمی دخی مملکتمزک هردرلو غائله‌لرینه کوکس ویرن اردویه سائر نظارتلره نسبةً بوقدر برمظاهرت مادیه‌نک اسیرکنمه‌مه‌سنی درمیان ایتدیلر . فی‌الحقیقه ، بودجه‌نک موازنه‌سنی یقین وقتلرده تأمین ایتمک اوزره ، مالیه ناظری نائل بکک ادعاسی پک معقول ایسه‌ده ، یالکز تخصیصات حربیه‌دن ، تصرف ایده‌رک ، بودجه آچیغی قپامانک‌ده پک طوغرو اولمادیغنی اعتراف ایتمک مقتضای نصفتدر . بودجه‌ده موازنه‌یی حصوله کتیرمک ایچون ، مملکتمزده وسائط سائره ، حمد اولسون مفقود دکلدر .

مالیه نظارتی ، نافعه ایله ، تجارت ، صنایع ، وزراعتک ترقیسنه ، ووسائط نقلیه‌نک تسهیلنه چالشه‌رق ، فقرالق ایله ایکله‌ین ارباب سعی وعمله‌یه پک جزء برمعاونتده بولنلسه ، هم اونلر رفاه حال وسعادته نائل اولورلر ، هم‌ده واردات دولت ، علی‌التدریج تزیید ایدیلور .

حربیه ناظرمز محمود شوکت پاشانک ، تخصیصات حربیه خصوصنده‌کی ، کچن سنه‌دنبرو اخذ ایتمش اولدیغی استقامتدن انحراف ایتمه‌دیکی مملکتمزک حال حاضرده معروض بولندیغی ، ویاخود برطاقم قومشولریمزک حسود نظرلرندن آکلاشلدیغی وجهله ، ایلروده ، معروض بولنه‌جغی ، تحت شبهه‌ده بولنان غوائلی نظر اعتباره آله‌رق ، سلامت وطن ایچون ، مملکتمزده ، قوهٔ اداره متین برعضویته مالک اولنجه‌یه قدر ، قابل تجویز کوریله بیلور .

عثمانلیلر ، اردولرینه نه قدر فداکارلقده بولنسه‌لر ، اومرتبه مستفید اوله‌جقلرینه قطعیاً امین اولملیدرلر .

بعدالانقلاب ، ممالک عثمانیه‌ده ، تجدده طوغرو ، الک زیاده ایلروله‌ین برتشکیلات ، وارسه اوده ، قوهٔ عسکریه‌مز اولدیغنی کیمسه انکار ایده‌مز . ذاتاً عثمانلیلر تابدایت ظهورلرندن بری عسکرلکه فطری براستعداد کوسترمشلردر ، بوکا عثمانلیلرک خریطهٔ عالمده جهانکیرانه برصورتده قطع ایتدکلری مسافه برشاهد عادلدر .

دور سابقک ، مشئوم کونلرنده بیله قوهٔ عسکریه‌مز برزندکی کوسترمش ، واک ضعیف بولندیغی صره‌لرده منتظم برآوروپا اردوسی ایله محاربه ایده‌بیله‌جک بردرجه‌ده بولنمش واعلان مشروطیتی متعاقب پرستشکاران استبدادی وخاقان مخلوعک کاسه‌لیسلرینی محو ایتمشدر .

بناءً علیه بوکون آوروپانک منتظم اردولری میانده برموقع مخصوصی اولان اردومزی نه قدر قوتلندیرسه‌ک ، اودرجه‌ده شانمز ، شهرتمز ونفوذمز آرتار .

تخصیصات حربیه‌دن تنقیص ایتمک خصوصنده مالیه ناظرینک اصراری اوزرینه ، حصوله کلن اختلاف ، بحران وکلا حقنده ، برطاقم شایعه‌لره سببیت ویردی ایسه‌ده ، بواختلافک نه کبی برغایه‌یه اقتران ایتمه‌سی برقاچ کوندن هیئت وکلانک انعقادنده ، جریان ایده‌جک مناقشه‌لرک نتیجه‌سنه متوقفدر .

هرحالده بودجه‌نک موازنه‌سنی تأمین ایچون ، وسائط اقتصادیه‌یه مراجعت ایتمک الزمدر ، زیرا کرک مالیه نظارتی ، وکرکسه نافعه بونقطه‌ده یکدیکرینه معاونت ایده‌رک ، تشبثات عمرانپرورانه‌ده بولنسه‌لر ، زیاده‌سیله محتاج اولدیغمز ، صنایع ، زراعت ، تجارت والحاصل حسرتنی چکدیکمز هردرلو ترقیات پک سهولتله اورته‌یه چیقار . وتخصیصات حربیه‌مز ایچون ، ناظرلرمز میانده بویله اختلافلره محل قالماز .

قسطانیان

---

(١٢٠)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورک خانمی

اون برنجی فصل

زهرلی قما

اوطوروب ، ماصه اوستنه وضع ایدلمش دوسیه‌لری کوزدن کچیردی ، وصوکره سوزی صالحه خانمه خطاب ایده‌رک :

— بوراده برطاقم جنایتلرک راپورلری موجوددر . اول امرده قندیللیده ساحلدریاده بولنان برخانه‌ده ١٩٠٤ سنه‌سی اغستوسک ٢٠ نجی کونی اوچ کشی اولدورلمشدر . صوکره ارن کوینده اولمش برکیمسه‌نک لاشه‌سی برقیودن چیقارلمشدر . بونی متعاقب چاملیجه‌یه یقین طرفلرده باغچوان عمرک جسدی ، وبرصندوق ایچروسنه وضع ایدیلوب ، اسکدار قره‌غولنه کتیریلن ایکی قادین لاشه‌لری بولنمشدر .

بتون بومعنیدار جنایتلر خفی قومیته‌کزه عطف ایدیلیور . وبونلره اشتراک ایتدیککزی سز دخی انکار ایتمه‌مشسکزدر ، بناءً علیه بو جنایتلر طرفکزدن اجرا ایدلمش اولدیغنی قبول ایدییورمیسکز ؟

صالحه خانم « اوت ! » دیدی .

— سز طوغرودن طوغرویه اوجنایتلره اشتراک ایتدیکزمی ؟

— خایر .

— اویله ایسه مذکور جنایتلرده نه کبی برروالکز واردی ؟

— صالحه خانم کمافی‌السابق سکونتلی حالیله :

— اول امرده ، « قتل » و « جنایت » کلمه‌لرینی قبول ایتمم . چونکه اوجزالر بیوک برهیئتده قرار کیر اولدی ، بناءً علیه جنایتله هیچ ایشمز یوق .

— دیمش اولدیغکز او « بیوک هیئت » داخلنده سزده بولنیورمیسکز ؟

— اوت !

— دیکر اعضالر کیملردر ؟

— اونلرده بنم کبی استبداده قارشی اولان وطنپرورلر ...

— مذکور وطنپرورلرک اسمی نه‌در ؟

— اونلری سویله‌یه‌مم .

— مذکور اسملری برر برر ویرمکزی سزه اخطار ایدرم .

— سویلیه‌مم .

— عکس تقدیرده سزله بشقه درلو حرکت ایتمکه مجبور اوله‌جغم .

— بن دخی او « بشقه درلو حرکت ». کزه منتظرم .

— بیلیرمیسک‌که شاید رفقانک اسملرینی ویرمز ایسه‌ک بورادن صاغ سلیم طیشاری‌یه چیقمایه‌جقسک .

— صالحه خانم عینی حال سکونتنی محافظه ایده‌رک :

— برتابوت هیچ اولومدن قورقماز ، دیدی .

نجیب ملحمه پاشا صالحه خانمک بوسوزندن هیچ برشئ آکلامه‌یه‌رق ، حرصلی برحرکت ایله :

— تابوت دیمکله : نه دیمک ایسته‌یورسک ؟

— شونی دیمک ایسته‌یورم‌که ، سنه‌لردنبرو عبدالحمیدک اولدورمش اولدیغی زوجمک وایکی چوجقلریمک جسدلرینی ایچرمده طاشیورم ، بناءً علیه بن بر ، تابوت ، حالنده بولنمقده‌یم .

— بوقالین دیوارلر بویله شاعرلکلری دیکله‌یه‌مزلر ، عقلکی باشکه طوپلا !

قراکلق ایچنده صالحه خانم ، فوق‌العاده برشوق ایله پارلادیان سیماسی ایله :

— بوقالین دیوارلردن طیشاری سوزلریمی ایشیدن دها بیوک وقادر برکیمسه وارکه ، هم سنی هم‌ده بنی دها ایو محاکمه ایدر .

نجیب ملحمه پاشا بوقادینک کندی اتخاذ ایتمش اولدیغی بتون تدابیره هیچ اهمیت ویرمیه‌رک ، اصرار ایتمکده اولدیغنی کوروب حزن وکدرندن تیتره‌یه‌رک :

— رفقاکزک اسملرینی ویره‌جکمیسکز ؟

صالحه خانم دخی جواباً :

— قندیللیده وسائر محللرده اولان بتون جنایتلرک مسئولی یالکز سلطان عبدالحمیددر .

نجیب پاشا خشم وغضبدن قیزارمش برچهره ایله :

— آرقداشلرینک اسملرینی ویر ، دیدی .

صالحه خانم آرتق هیچ جواب ویرمیه‌رک سکوت ایتدی .

سعیداب‌السمکه نجیب ملحمه پاشا وظیفه‌سنی اجرا ایتمسی ایچون امر ویردی .

درحال سودانلی زنجی قیرباجی ایله یرنده باغلی زواللی قادینه فنا صورتده اورمغه باشلادی .

فقط صالحه خانم صبر ایله بتون بوضربه‌لره مقاومت ایدوب ، نه فریاد وفغان ایتدی ، ونه‌ده یوزنده اشکنجه چکدیکنه برعلامت کوروندی ، صالحه خانمک نازک وجودی اوقدر ضربه‌لره طیانه‌بیله‌جکنه هیچ انسان عقل ایردیره‌مزدی .

نجیب ملحمه پاشانک براشارتی اوزرینه ، سودانلی طوردی .

نجیب ملحمه پاشا سوزینی صالحه خانمه خطاب ایده‌رک :

— سویله بقالم رفقانک اسملرینی ؟

صالحه خانم جواب اولمق اوزره :

— سن‌ده خونخوار افندک کبی الچق برکیمسه‌ایمش‌سک ، دیدی .

قیرباج ضربه‌لری دها شدتلی صورتده ایتمکه باشلادی .

(مابعدی یارین صباح)

استخراج وطبعی ممنوعدر

یکی مهپاره مغازه‌سنی زیارت ایدنلرک هرحالده ممنون قاله‌جقلرینی تأمین ایده‌رز .

կը խնդային Աստուծոյ վրան... «այլապէս մարդ իմաստուն չի լինում»։ Այդչափ անաստուածութիւն եւ իմաստութիւն համանիշ բաներ չե՞ն միթէ, չէ՞ որ մարդիկ իրենց իմաստութիւնովը կը հասնին Աստուծոյ չգոյութեանը։

Սեւով-մրով, հաւաքումով-նուէրով վարժապետներու առաջին երեք ամսականները վճարուեցան եւ ապսպրուեցաւ առանց որ աւելի եռանդով աշխատին. մինչեւ այդ, տեսչական 5—6 շրջաբերականներու թերթիկները մերկ ուսումնարան—ախոռներու յատակները ծածկած էին խսիրի տեղ։ Տեսուչն ալ իր դերին մէջ էր, վարժապետներն ալ։

Խարախանեան եւ Գարմէն՝ Զաւարեանը հրաւիրեցին 7 ոսկի ամսականով իբր «Տեսուչ», բայց սա նկատելով որ իր մէջ տեսչութեան պէտք եղած ուժէն չատ աւելին կայ, գործադրութեան դրաւ զայն յօգուտ Տարօնոյ հայութեան, դարձաւ կօմիտէ ալ, հոգաբարձու ալ, վերջը ժողով, Ուսումն. Խորհրդոյ նախագահ, Առաջնորդ եւ վանահայր։ Եւ ահա կը կարդանք միայն եռեւի կողմը որ հիմա առաջինը եղաւ։

Բարեկենդանի օրերն էին, հին ռէժիմի ատենն իսկ Մշեցոց բարեկենդանը «մրչեցնակ» էր, մինչ որ հիմայ Սահմանադրութիւն է, ամէն մարդ ուտել-խմելու մէջ էր, գիւղերը թէնէքէներով օղի պինի կը պարպուէր, «դաւուլ-զուռնան» մարդը իր չափէն կը հանէ, այս տեսակ ատեն մը վարժապետը կրնա՞ր միայլ իր չափէն մէջ՝ երբ Մշեցի ալ է. խաչ որ Մշեցի ըլլալը այնչափ ալ դիւրին բան չէ, եւ ահա վարժապետական ժողովներ տեղի կ'ունենան գիւղերու մէջ, քաղաքին մէջ, պահանջներ ու բանաձեւեր կը քուէարկուին, եւ մէյ մըն ալ տեսնես 50-60 հատ վարժապետի պէս մարդիկ, հինցած ու կեղտոտած ֆէսով, կորտած կօշիկներով եւ կարկըտուած հագուստներով, մէյմէկ մատիտ ու գրիչը ականջներու ետեւնին, քանի մը թերթ թուղթ ձեռքերնին, Մուշ թափուեցան եւ «անօթի՛ ենք, մեր ամսականնե՛րը կուզենք»ի ձայները օդը կը թընդացնէր։

Խարախանեանը նկատելով որ «վարժապետն» ալ կարելի է որ մարդ է, կրնայ ըլլալ որ ապրուստի պէտք ունի, այս անգամ ալ գլխէս «տէֆ» ընեմ՛ ըսելով իւրաքանչիւրին մէյ մէկ մէճիտէն մինչեւ մէյմէկ ոսկի տուաւ եւ ետ դրկեց դաշտը։

Տնօրէնը, որպէսզի բարդութիւններ առաջ գան, սահմանեց սեպտեմբեր ամսականները զիջելու խնդիր մը, որը կատղեցուց դասատուները 20—30ը, եւ ի՞նչ տեսնես, կոխ, հայհոյանք, ծեծ, թուք, հրաժարական, ինչե՞ր որ չկայ մէջտեղ։

Անցնող այն Բարեկենդանի օրերուն, եթէ կը տեսնէիր Հայ երիտասարդ մը, անգոյն, մռայլ, աչքերը գլխէն առաջնորդող, անպատճառ վարժապետ է. Զաւարեանի վարժապետներէն ան ալ, զարգացած, սօցիալիստ։

Առաջնորդարանի կողմէ պաշտօնապէս կրթական տուրքը հաւաքելու պաշտօնը յանձնուած էր Պ. Գարմէնին եւ մէկ քանիներու որոնք չկրցան սակայն մեծ բան մը ընել, որովհետեւ Պ. Զաւարեանը իր տեսչական պտոյտներու միջոցին գիւղացիներուն կ'ըսէ որ «Պէտք է գիւղացին հասցնել այն աստիճանի զարգացման, որ ինքը բերէ եւ իր տուրքը տայ, ի՛նչ ըսել է գալ դրամ հաւաքել»ի նման խօսքեր։ Ըսածը ըլլար բարեմտութեամբ կամ միամտութեամբ՝ անուղղակի դրդեց գիւղացիներէն քանիներ որ դրամ չվճարեն, հակառակին Առաջնորդարանի կողմէ եկած հաւաքիչներու հրահանգներուն, միանան Քիւրտերու հետ եւ խաբելով նրեն բաղաքին թէ առանք զէնքի դրամ է որ կը հաւաքեն, եւ ձգեն քանի մը հոգի հետապնդուելու, դատապարտուելու կառավարութեան կողմէ։

Բար դայթակղութեան-Պօղոսեան կառաքը բացու բերաններու գանկը. Զաւարեան եւ Զաւարեանք նախապէս համաձայնած էին որ այդ դպրոցը Ս. Կարապետի վանքին մէջ բացուի. ինչ ինչ առաւելութիւններ ունենալով վանքը, անցի, կերակուրի, վառելիքի, եւայլն, Զաւարեան չատ նպատակայարմար կը գտնէ, բայց Ուսումն. Խորհրդոյ այդ ատենուան Ատենապետը Չրեց Տ. Մուշեղի եւ Նմաններու փորի ցաւը հանելու համար։ Տեսուչը կը գլջայ իր համաձայնութեան վրայ եւ ահա պայքարն սկսաւ ուղղակի. այժմ Զաւարեանը կուզէր Առաջնորդ դառնալ, իսկ Առաջնորդն ալ կուզէր Զաւարեանը հեռացնել։ Երեսփոխանական ժողովը վայրկեան անգամ մը կը գումարուէր. մէկը եպիսկոպոսէն հաչիւ կը պահանջէր, միւսը Պօղոսեան կառքը մէջտեղ կը դնէր, ուրիշ մը վիճակներու բաժանում քուէարկել կուտար, լեցուցած իր հրացանն ու թէզբքած, եպիսկոպոսը հրաժարական կուտայ, Պատրիարքարա՛ն չընդունիր, եւ ահա կեանքը եռ ու գեռ մէջ է, «Ճանճը կը չարժի...» չնորհիւ Տեսչի ազգօգուտ գործունէութեան. միւս կողմէ կառավարութիւնը Գարմէնը կը հետապնդէ։ Զաւարեանը յարմար առիթ գտած ըլլալով եւ Գարմէնի հրաժարականը կազմակերպութեան գործ մը չնկատելով դուրս կուտայ իր մէկ թերթիկը թէ «կազմակերպութիւնս Գարմէն անուն անձի մը հետ այլեւս ոչ պաշտօնական եւ ոչ անպաշտօն ուեւէ կապ չունի» եւայլն, զայն վարկաբեկելու համար, ըստ սովորութեան։

Պ. Տեսուչը կրթապէս չատ օգտակար եղաւ, ստեղծելով դասագրքերու եւ լեզուներու բաբելոն մը, որմէ չեմ գիտեր թէ ինչպէս ձեռք քաշեց եւ թողուց հեռացաւ։

ՍԻՑԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈԼԵՐԱՆ

Մայրաքաղաքիս մէջ քոլերան սաստկանալուն պատճառաւ դեսպանատուններ Բ. Դրան ուշադրութիւնը հրաւիրած են այդ մասին։ Չենք գիտեր թէ կառավարութիւնը տակաւին ինչո՞ւ կը դանդաղի ամենախիստ միջոցներու դիմելու այսպիսի ահաւոր վտանգի մը առջեւ, որ ամէն կողմերը պատած է ամիսներէ ի վեր։ Մինչեւ հիմա գործադրուած առողջապահական միջոցները անբաւական են. խիստ պէտք է քոլերայի ձեռնհաս մասնագէտ մը հրաւիրել Եւրոպայէն եւ անոր յանձնել մայրաքաղաքիս առողջապահական կազմակերպութեան գործը։ Նիւթական ո եւ է զոհողութեան առջեւ ընկրկելու չէ ներկայ ծանրակչիռ պարագային մէջ. եթէ գործը մեր թաղապետական իշխանութեանց ձեռքը մնայ, քոլերայի փորձանքէն ազատելիք չունինք։

⁂ Պէօյիւքտէրէյի թաղապետական Խորհուրդին Նախագահ Մէհմէտ Ալի պէյ լրագիրներուն ուղղուած հեռագրով մը կ'ըսէ թէ առջի օր կէս օրէն յետոյ քոլերայի հինգ դէպքեր միայն պատահած են չնորհիւ ձեռք առնուած առողջապահական խիստ միջոցներուն. ո եւ է մահ չէ պատահած. վարակեալներուն ամէնքն ալ պարտ՝ զգան են բացի Տէրէ Իչիի մէջ բռնուած կնոջմէ մը։ Դէպքերը անդրոյն ձկնորս ու պարտիզպան աղքատ դասակարգէն մէջ կը պատահին։ Պէօյիւքտէրէյի եւ քաղաքին միւս մասերուն միջեւ հաղորդակցութիւնը արգիլուած է։

⁂ Պաշտօնական վիճակագրութեան համաձայն, առջի օր Պէօյիւքտէրէի մէջ 25 դէպքեր պատահած են, մինչ իրական անձեր կը հաւաստեն թէ 45է աւելի է դէպքերուն թիւը։ Հա՞րկ կայ ըսելու որ քոլերային այս սաստկացումը հետեւանք է թաղապետական իշխանութեանց մեղապարտ անհոգութեան։ Թաղապետական պաշտօնեաները չեն ուզեր առողջապահական չղթայ հաստատել Պէօյիւքտէրէի մէջ, ինչ որ վտանգաւոր է Թէրափիայի համար։ Ռուսական դեսպանատունը ուրիշ տեղ պիտի փոխադրուի։ Ռուսական պահականաւուն նաւաստիները հրաման ստացած են ցամաքի հետ հաղորդակցութիւն չունենալու։ Պէօյիւքտէրէի խանութներէն ոմանք գոցուած են։ Աղիւսի գործարանները առողջապահական չղթայի տակ կը գտնուին։ Վարակուած տուներու կարասիները Գալաթ ղրկուած են՝ հականեխուելու համար։ Պէօյիւքտէրէի բնակիչները Թէրափիա երթալով, հոն ալ կրնան վարակել։ Եթէ երբեք առողջապահական ամենախիստ միջոցներ ի գործ չդրուին անմիջապէս Վերին Վոսփորի մէջ պիտի տարածուի քոլերան եւ նոյնիսկ Բերայի մէջ դէպքեր պիտի աւելնան հետզհետէ, քանի որ Պէօյիւքտէրէէն խոյս տուող անձեր կուգան Բերա կը հաստատուին։ Առանց ատեն կորսնցնելու, քաղաքապետութիւնը պէտք է կղզիացնէ վարակեալ թաղերը, համաճարակին տարածումը արգիլելու եւ անոր վրայ սահմանափակելու համար։

⁂ Առջի օրուան դէպքերը սա թաղերուն մէջ պատահած են. Պէօյիւքտէրէ՝ 25, Գալաթ՝ 7, Մաքրիքէօյ՝ 6, Գասըմ Փաշա՝ 7, Խասքէօյ՝ 3, Գուզկունճուք՝ 3, Բէյլէրպէյի՝ 1, Եէնիմահալլէ՝ 1, Սիլիվրի Գաբու՝ 1, Վլանկա՝ 1, Պէշիկթաշ՝ 1, Միրահոր Աղա՝ 2, Պօյաճըքէօյ՝ 1, Էտիրնէգաբու՝ 1, Եէնիգաբու՝ 1, Գալաթիա՝ 1, Կէտիկ Փաշա՝ 1, Ֆաթիհ՝ 1, Զարչանպա՝ 1, Ունգաբան՝ 1, Էթ-Մէյտան՝ 1, Շիշլի՝ 1, Անատօլու Հիսար՝ 1, Արնաւուտքէօյ՝ 1։

⁂ Առողջապահական Խորհուրդը նկատելով որ քոլերան սաստկացած է անձրեւներուն եւ հորերուն ջուրերը վարակուած ըլլալուն հետեւանքով, ժողովրդեան կը յանձնարարէ առողջապահական պատուէրները խստիւ գործադրել եւ մանաւանդ ջուրը եռացնել։

⁂ Պէօյիւքտէրէի մէջ առողջապահական չղթաներու վրայ հսկող քանի մը ոստիկան-զինուորներ քոլերայէ բռնուած ըլլալով ոստիկանական տնօրէնութիւնը քաղաքապետութենէն խնդրած է որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին, այդպիսի դէպքերու առաջքը առնելու համար։

⁂ Քանի մը օր առաջ Բերա, Այնալը Չէշմէ, կին մը քոլերայի ախտանշաններով կը հիւանդանայ։ Ամուսինը, փոխանակ բժիշկ կանչելու, տնական դեղերով կը դարմանէ զայն։ Առջի օր կնոջ հիւանդութիւնը կը սաստկանայ, բայց ամուսինը եւ տան վարձակալները դարձեալ գաղտնի կը պահեն հիւանդութիւնը։ Յաջորդ առտուն կինը կը մեռնի։ Վարձակալները, առողջապահական չղթայի չենթարկուելու համար, խոյս կուտան տունէն, քոլերայի մանրէները տարածելով։

⁂ Ներքին գործոց նախարարութիւնը մայրաքաղաքիս բոլոր վարժարաններու տնօրէններուն ծանուցած է թէ, Առողջապահական Խորհուրդին որոշման համաձայն, դպրոցները փակ պիտի մնան մինչ անօրինութիւն եւ դպրոցական հանդէսներ տեղի չպիտի ունենան։

⁂ Շիրքէթի Խայրիէի 67 թիւ չոգենաւուն մէջ կասկածելի դէպք մը պատահած ըլլալով Մանասթըր Ազգի զրկուեցաւ չոգենաւը, քարանթինայի ենթարկուելու եւ հականեխուելու համար։

⁂ Օրթաքէօյէն նամակագիր մը կը գանգատի տեղւոյն աղբահաւաքներուն դէմ, որոնք շաբաթը երեք անգամ միայն տուներու եւ փողոցներու աղբիւնները կը հաւաքեն, ինչ որ վտանգաւոր է գիւղին հանրային առողջապահութեան համար, ներկայ սաստիկ համաճարակին ատեն։ Նամակագիրը քաղաքապետին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այդ մասին։

⁂ Մանասթըրի մէջ օգոս. 16էն քոլերայի 73 դէպքեր պատահած են, որոնց 26ը մահացու։ Նահանգին սահմանագլխին վրայ երկու օրուան քարանթինա դրուած է։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Հակառակ չրջած լուրերուն, «Թանին» կը հաւաստէ թէ պատերազմական եւ նաւային նախարարներուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը դիւրաւ չպիտի հարթուի։ Երկու նախարարներն ալ իրենց տեսակէտին վրայ կը պնդեն, որով նախարարական տագնապ մը պիտի ծագի։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա յայտարարած է թէ իր պաշտօնատան նաւագոյցը նաւային նախարարութեան պիտի զիջի այն ատեն միայն երբ համաձայնութիւն գոյանայ իր եւ նաւային նախարար Նաիլ պէյի միջեւ. միւս կողմէն [illegible] սա կարծիքը ունի թէ պատերազմական նախարարութեան նախահաշւոյն մէջ կատարուելիք մէկ միլիոն ոսկի զեղչ մը չպիտի վնասէ բանակին կազմակերպութեան. գալով պատերազմական պաշտօնատան հաշիւներուն քննութեան, այդ մասին հակասական զրոյցներ կը չրջին։ Վերջապէս դահլիճին դիրքը հաստատուն չէ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտին էֆ. առջի օր միջօրէին Պէրլին հասնելով կայարանին մէջ ընդունուած է Վիլհէլմ կայսեր, նախարարապետին, արտաքին գործոց նախարարութեան զօրավարներու, օսմ. դեսպանին եւ հիւպատոսարանի պաշտօնէութեանց, ոստիկանական տնօրէնին եւ ուրիշ անձնաւորութեանց կողմէ։ Վիլհէլմ կայսրը մարաջախտի համազգեստ կը կրէր եւ Իշխանը Ալ Օսման պատուանշանը կախած էր։

⁂

Անձնապահ Գ. զօրագունդէն ջոկատ մը զինուորական պատիւներ ընծայած է գահաժառանգին։ Կայսրը մինչեւ պալատ ընկերացած է Եուսուֆ Իզզէտին էֆ.ի։ Պալատ ժամանելէն անմիջապէս յետոյ, գահաժառանգ իշխանը այցելութիւն տուած է նախարարապետին եւ արտաքին գործոց նախարարին։ Իրիկուան գերման կայսրը ու կայսրուհին հացկերոյթ մը տուած են ի պատիւ գահաժառանգին։ Սեղանին ներկայ գտնուած են գերման իշխաններ որոնք Պէրլին եկած էին օսմ. գահաժառանգին պէս ներկայ ըլլալու համար զօրահանդէսին. նոյնպէս հացկերոյթին մասնակցած էին զօրավար Սալիհ փաշա եւ Պէրլինի օսմ. դեսպան Օսման Նիզամի փաշա։ Եուսուֆ Իզզէտին էֆ. սեղան առաջնորդած է Վիքթօրիա Լուիզ իշխանուհին։ Հացկերոյթի ատեն օսմ. գահաժառանգը իշխանուհիին եւ կայսրուհիին միջեւ նստած է։

⁂ Գերման պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Վիլհէլմ կայսրը «Սեւ Արծիւ» պատուանշանը տուած է Եուսուֆ Իզզէտին էֆ.ին։ Կայսրը «Կարմիր Արծիւ» պատուանշանն ալ տուած է Պէրլինի օսմ. դեսպանին։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ՄԻՋԱԴԷՊ

Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ նոր միջադէպ մը պատահած է թուրքեւպուլկար սահմանագլխին վրայ, բայց ո եւ է մանրամասնութիւն չկայ այդ մասին։

ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վառելանիւթերու սղութեան առաջքը առնելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը որոշած է երեք միլիոն քիլօ փայտածուխ բերել տալ իր հաշւոյն։ Նոյնպէս դիմումներ ըրած է՝ Միխալիճէն ուրիշ եւ տեղերէ ածուխ բերել տալու համար։

ՀԻՆ ՌԷԺԻՄԻ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՆԵՐԸ

Յունարէն թերթ մը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը որոշած է պայրամի առթիւ ընդհանուր ներում չնորհել հին ռէժիմի այն պաշտօնատարներուն որոնք Արշիպելագոսի կղզիները եւ ուրիշ տեղեր աքսորուած են։ Պատերազմական նախկին նախարար Րիզա էֆ. Միտիլլիէն աղերսագիր մը ուղղելով եպարքոսին, խնդրած է որ կամ ներման արժանանայ եւ կամ դատաստանի ենթարկուի։ Րիզա էֆ. կը հաւաստէ թէ իր անմեղութիւնը պիտի ապացուցանէ դատարանին առջեւ։ Խնդրարկուն կը խոստանայ մէկ քանի անչարժ կալուածներ նուիրել պետութեան, եթէ երբեք ներում չնորհուի իրեն։ Այդ խնդրագիրը եպարքոսութենէն ներքին գործոց նախարարութեան յղուած է։

ՕՍՄ. ՏՐԷՏՆՕՏՆԵՐԸ

Լոնտոնէն «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի կը հեռագրեն թէ անգլիական Վիքքըրս նաւագործարանին մէջ օսմ. առաջին տրէտնօթին չինութեան ձեռնարկած են։ Երկրորդ տրէտնօթի մը չինութեան մասին ալ պայմանագրութիւն կնքուած է։ Այդ տրէտնօթները 23000ական թոնօ տարողութիւն պիտի ունենան։

ԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Լոնտոնի պաշտօնական չրջանակներուն մէջ յոռետես գոյներով կը նկարագրեն Մակեդոնիոյ հրոսախումբերու գործունէութիւնը։ Կը կարծուի թէ հրոսախումբերը ապստամբական չարժում մը կը պատրաստեն։ Մեծ քանակութեամբ տինամիթ եւ ռումբ ունին իրենց տրամադրութեան տակ։

ՊՈՅՔՕԹԸ

Անցեալ ուրբաթ առտու, Իզմիրի մէջ պոյքօթ ընողներու խումբ մը, երեսուն հոգի, դանակներով եւ բիրերով զինուած, յանկարծ յարձակում գործած են Աթէնքի թերթերու գործակալ Պ. Անասթուլոսի վրայ։ Կռնակէն վիրաւորելէ յետոյ զայն, խոյս տուած են։ Վիրաւորը ծանր վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուած է։ Հելլէնական ընդհանուր հիւպատոսը ազդու բողոք մը ուղղելով պահանջած է որ յանցաւորները խստիւ պատժուին։

ԱՓ. ՏՐԻՊՕԼԻՍԻ ԱՄՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վիեննայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ թէ Հռոմէն առնուած տեղեկութեանց համաձայն, Թուրքիա կ'ամրացնէ Ափրիկեան Տրիպոլիսը եւ Վերին Վոսփորի ամրութիւններէն թնդանօթներ ղրկուած են հոն։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒ. ԸՆԿ.Ը

Ռումանական չոգենաւային ընկերութեան չոգենաւերով (չաբաթական երեք երթեւեկ) եւ Քէօսթէնճէի ճամբով Ռումանիա ու Եւրոպա ուղեւորողները ո եւ է քարանթինայի չպիտի ենթարկուին Ռումանիոյ մէջ, այս վերջինը ընդունած ըլլալով Բարիզի պայմանագրութիւնը։

⁂ Ռումանական չոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ կարեւոր զեղչով տոմսակներ պիտի ծախէ այն ուղեւորներուն որոնք կը փափաքին ռումանական չոգենաւերով ճամբորդել եւ Պէրլինի մէջ գումարուելիք Մանկապաշտպան միջազգային համաժողովին մասնակցիլ, որ տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 11ին։ Նոյնպէս ռումանական երկաթուղիներու ընկերութիւնները %ին 50 զեղչ պիտի ընեն։ Այդ զեղչերը ձեռք բերելու համար պէտք է կարգադիր քօմիթէին կողմէ տրուած ինքնութեան քարթ մը ունենան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՀՐԴԵՀՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ.— Մայրաքաղաքիս մէջ հրդեհները կը չարունակեն։ Առջի գիշեր չորս հրդեհներ պատահեցան։ Օրթաքէօյ, Փիչմիչ փողոց, ժամը 3ին հրդեհ ծագեցաւ Շատանեանց ընդարձակ բնակարանէն, եւ քիչ ատենէն չուրջը տարածուելով յարակից եւ մօտակայ երեք տուներ այրեցան։ Յետոյ հրդեհը դիմացի կարգը անցնելով, հրոյ ճարակ եղան չորս տուներ։ Այրած տուները ամբողջովին Հայերու կը պատկանէին եւ մեծ մասը ապահովագրուած էին։ Բայց կարելի չեղաւ կարասիները ազատել, այնչափ չուտ տարածուեցաւ հրդեհը։ Իսկ հրդեհ ծագած տան բնակիչները հազիւ ատեն ունեցան իրենց կեանքը ազատելու։ Գիւղին եւ չրջակայ թաղերուն ջրհանները ամէն ճիգ թափեցին, հրդեհին ընթացքը կասեցնելու համար։ Եթէ հրշէջ գունդը քիչ մը կանուխ հասած ըլլար, այդքան տուն չէր այրեր։ Բարեբախտաբար հով չկար, եթէ ոչ՝ Հայոց եկեղեցին, ազգ. Թատրոնը, ազգ. վարժարանները եւ հայաբնակ թաղերը մոխիր պիտի դառնային, որովհետեւ տուները խիտ, ու փայտաշէն եւ փողոցները նեղ են։ Հրդեհին պատճառը հասկցուած չէ դեռ։

⁂ Նոյն գիշերը հրդեհ ծագեցաւ Սկիւտար, չուկային մէջ գտնուող սինեմաթօկրաֆի թատրոնէն, ելեքտրական թելերու պայթիւնին հետեւանքով։ Թատրոնը եւ յարակից խանութը այրեցան։

⁂ Երրորդ հրդեհ մըն ալ ծագեցաւ Բերա Բէլէտի եւ Գասըմ Փաշայի միջեւ ճամբուն վրայ, Թօզգօբարանի մէջ, Տասնի չափ տուներ այրեցան։

⁂ Իսկ առտուան դէմ, Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց, հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը եղաւ, բայց չուտ մարեցին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻ
ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ
ԵՒ
ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ի ՆՊԱՍՏ ՍԱՍՈՒՆԻ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Նախագահութեամբ Տեղապահին եւ ատենապետութեամբ Հրանդ էֆ. Ասատուրի։ Նիստը բացուեցաւ ժամը 3.20ին, ի ներկայութեան 65 երեսփոխաններու։

Ազգ. Ժողովոյ յանձնարարութեան համաձայն, Ազգ. Վարչութիւնը պատրաստած էր Հայաստանի հարստահարութեանց առթիւ Բ. Դրան ներկայացուելիք ծրագիրը, որ ահաւասիկ.—

«Ազգիս կողմէ Բ. Դրան մատուցանելիք յիշատակագրի առաջարկներու ամփոփումը։

Ա. Հողային հարց.—Ազգապատկան եւ անհատական հին ու նոր բոլոր հողերու ապօրէն գրաւմանց դէմ բողոքող եւ ազգ. Պատրիարքարանէ պաշտօնապէս կարգեալ յանձնաժողովին օրէնսգիտական խնամով պատրաստուած թղթերը նոյնութեամբ մատուցանել Բ. Դրան խնդրոյ առարկայ հողերու մանրամասն ցանկով։ (Այս թղթերը արդէն մատուցուած է 7 յուլիս 80 համարաւ)։

Բ. Առաջարկներ ի մասին Հայոց ապահովութեան.—Անատոլուի Հայ ժողովուրդը հակառակ օսմ. սահմ. արդի ռէժիմին, որովհետեւ դեռ չկրցաւ վայելել կեանքի, ինչքի, պատիւի ապահովութիւն եւ մշտապէս ապրելով ահ ու սարսափի մէջ չարունակական բողոքներով իր անտանելի վիճակին դարմանումը կը պահէ Պատրիարքարանէն։ Առ այս իբր արմատական դարման Անատօլուի ապահովութեան՝ կ'առաջարկուի՝

1.—Նկատելով որ առանց [illegible] անկարելի է Անատոլուի իսլամ եւ քրիստոնեայ ժողովուրդներուն վայելել տալ օսմ. սահմ. իրական բարիքները, եւ տեսնելով որ Անատոլուի հայաբնակ գաւառներու անդորրութեան խանգարման գլխաւոր պատճառներէն մէկը բռնապետական չրջանէն մնացած մոլեռանդ, գիշատիչ եւ յարդ բռնապետական ոգիով ապրած պաշտօնէից պաշտօնավարութիւնն է, «կ'առաջարկուի այս կարգի բռնապետական պաշտօնէից փոփոխութիւնը»

2.—Դիտելով որ, Անատոլուի անդորրութեան մեծապէս պիտի նպաստէ տեղւոյն իսլամ եւ քրիստոնեայ ժողովուրդները չարաչար կեղեքող «միւթէզալիպ»ներուն հեռացումը, առ այս կ'առաջարկուի բռնապետական ռէժիմին անուցած եւ չփացու-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 114

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՍԱԼԻՀԱ ՀԱՆԸՄԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ Գ.

Ըսաւ նաեւ որ իրենց կազմակերպութեան մէջ, առանց ցեղի ու կրօնքի խտրութեան, անձնազոհներ կային որոնք իրենց կեանքին գնով պիտի աշխատէին ազատութեան յաղթանակին։ Բայց երբ Իզզէթ փաշա ուզեց մանրամասնութիւններու մէջ մտնել եւ կազմակերպութեան գաղտնիքներուն տեղեկանալ, երիտասարդը բացարձակօրէն յայտարարեց թէ բան մը չպիտի ըսէր այդ մասին։ Ի զուր սպառնական քարտուղարը իր սպառնալիքները կրկնեց, տանջանքի ու չարաչար մահուան խօսքեր ըրաւ։ Երիտասարդը անդրդուելի մնաց եւ յամառօրէն լռութիւն պահեց։

— Սպասեցէ՛ք քիչ մը եւ ամենքդ ալ սոխակներու պէս պիտի խօսիք, գոչեց Իզզէթ զանգակը բարկութեամբ հնչեցնելով։

Երբ պահապանները եկան՝ նախագահը հրամայեց որ Վահրամն ալ իր տեղը տանին եւ չորրորդ ձերբակալուածը բերեն։

Այս չորրորդը, գուցէ մեր ընթերցողները արդէն գուշակեցին, բուն իսկ մեր վէպին սկիզբը ճանչցած «Շաֆաք»ի խմբագիր Սապրը պէյն էր։

Իզզէթ փաշա ամենէն աւելի յոյսը դըրած էր երիտասարդ խմբագրին վրայ։

— Այս մարդը, կը խորհէր ինքնին, տակաւին նոր մտած է կազմակերպութեան մէջ, միւսներուն կորովը ու փորձառութիւնը ունենալու չէ ու ո՛չ ալ անոնց չափ մոլեռանդ յեղափոխական մըն է։ Ինք վայրկենական տպաւորութեան մը տակ գացած միացած է. անոնց հոգեկան զօրութիւնը չպիտի կրնայ ունենալ։

Այս յոյսերով օրօրուած՝ ուզեց մեղմօրէն սկսիլ իր հարցաքննութիւնը։

— Սապրը պէյ, ըսաւ փաղաքչական ձայնով մը, ձեզի հետ կուզեմ բոլորովին տարբեր կերպով վարուիլ, որովհետեւ գիտեմ թէ դուք պատուաւոր, պարկեշտ եւ ազնիւ երիտասարդ մըն էք, միեւնոյն ատեն չատ ուսեալ եւ խելացի, եւ չատ փայլուն ապագայ մը ունիք ձեր առջեւ։ Այդ ապագան իրաւ է որ վայրկենական մոլորումի մը պահուն ջախջախեցիք, բայց մենք գիտենք թէ դուք ի՛նչ ազնիւ ու պարտաճանաչ քաղաքացի մըն էք եւ թէ կարելի է այդ մոլորումը դարմանել, ապաւինելով մեր վեհափառ տիրոջ բարեխնամութեան եւ անսահման ներողամտութեան։ Ես նոյնիսկ յանձնառու կ'ըլլամ ձեր մասին բարեխօսելու Նորին Վեհափառութեան եւ այժմէն կը խոստանամ որ այս բարեխօսութիւնը ապարդիւն չպիտի ըլլայ, միայն թէ ատոր փոխարէն կ'ուզեմ որ դուք ալ բոլորովին անկեղծօրէն պատասխանէք իմ հարցումներուս եւ մեզի պէտք եղած դիւրութիւնները տաք որպէսզի կարող ըլլանք այդ չարագործներու ընկերակցութենէն մաքրել մեր պետութիւնը։

— Ո՞ր չարագործներու ընկերակցութեան մասին կը խօսիք, հարցուց Սապրը միամիտ կերպարանքով մը։

— Այն ընկերակցութեան մասին որուն դուք ալ դժբախտաբար եւ անգիտակցաբար մասնակցած էք։

— Ես հայրենասէրներու ընկերակցութեան մը կը պատկանիմ եւ ոչ թէ չարագործներու...։

— Խնդիրը ատոր վրայ չէ, փութաց ըսել Իզզէթ փաշա, էականը այն է որ այժմ այդ գաղտնի ընկերութիւնը պետութեան դէմ կը դաւէ եւ ամէն ճշմարիտ օսմանցիի պարտականութիւնն է կառավարութեան աջակցիլ որպէսզի այդ վնասակար մարմինը չկրնայ այլեւս վնասել հանրային ապահովութեան։

Շնորհիւ մեր վեհափառ Սուլթանին արդէն այդ կազմակերպութեան գլխաւորները ձեռք անցուցինք եւ մնացածներն ալ անցընելու վրայ ենք, ուստի մենէ ճշմարտութիւնը ծածկելով ուրիշ բան ըրած չպիտի ըլլաք եթէ ոչ ձեր վիճակը ծանրացնել, առանց ո եւ է օգուտի։

— Փաշա էֆէնտի, ձեր պերճախօսութիւնը անօգուտ տեղը կը սպառէք, պատասխանեց Սապրը պէյ անյողդողդ չեշտով մը, ձեզի հետաքրքրող հարցերու մասին բան մը չպիտի կրնաք քաղել բերնէս...։

— Բայց արդէն ձեր միւս երեք ընկերները չատ բան խոստովանեցան։

— Կը զրպարտէք զիրենք, գոչեց այս անգամ երիտասարդ խմբագիրը բարկաճայթ ձայնով մը, իմ ընկերներս վատեր չեն։

— Սապրը պէյ, կը ցաւիմ որ մեր բարեացակամութիւնը չարաչար կը գործածէք եւ չէք ուզեր օգտուիլ անկէ, սակայն գիտցած եղէք որ յետոյ չատ պիտի զղջաք...։

— Կ'արհամարհեմ ձեր այդ սպառնալիքները, ըսաւ Սապրը խրոխտ կերպարանքով մը։

— Գիտցած եղէք որ ձեզ խօսեցնելու համար բռնութեան պիտի դիմենք։

— Դուք ալ գիտցած եղէք որ մենք ալ ֆիզիքական չարչարանքներու դիմանալու չափ հոգեկան կորով պիտի ունենանք։

Նախագահը յուսահատական չարժում մը ըրաւ։ Այս մարդոց հետ կարելի չէր անուչութեամբ գլուխ ելել։ Նոյնիսկ այս նորամուտ երիտասարդը չէր ուզեր խոստովանիլ եւ միւսներէն աւելի յամառութիւն ցոյց կուտար։

Իզզէթ յոգնած երեւոյթով մը սեղանին վրայ դրուած զանգակը անգամ մըն ալ հնչեցուց եւ պահապանները կանչել տալով հրամայեց որ Սապրը պէյը իր տեղը փոխադրեն։

Հարցաքննութիւնը լմնցած էր առանց ո եւ է արդիւնքի։

(Շարունակելի)

ցած միւթէզալիսներուն գլխաւորները, որոնք հանրածանօթ են իրենց բազմաթիւ ոճրագործութիւններովը, «վարչականապէս կամ այլ եղանակով իսպառ հեռացնել իրենց ազդեցութեան շրջանակէն»։

3.— Միանգամ ընդ միշտ առջեւն առնելու համար Անատոլուի հայաբնակ գաւառներու մէջ յաճախակի պատահած ոճիրներուն և գործնական ապացոյցը տալու համար թէ սահմ. արդի կառավարութիւնը, բռնապետական նախորդ կառավարութեան նման ներողամիտ աչքով չի նայիր անուղղայ ոճրագործներուն և պահանջկոտ է արդարութեան գործադրութեան, առ այս «կ'առաջարկուի օսմ. Սահմ. հրատարակումէն ի վեր սպաննում, առեւանգում, թալան և այլ ոճիրներ գործող «ծանօթ մեծ ոճրագործները անաչառութեամբ և արդարութեամբ դատել և ամենախիստ կերպով պատժել յօրինակ այլոց»։

4.— Նկատելով որ օսմ. սահմանադրութեամբ երաշխաւորուած է խղճի ազատութիւնը մինչեւ այժմ բռնապետական շրջանէն աւելի յաճախակի կը շարունակուին բռնի իսլամացումները, նոյն իսկ անչափահասներու մասին, «կ'առաջարկուի պատժական օրինական յօդուած մը յաւելմամբ և հրատարակութեամբ միանգամ ընդ միշտ վերջ դնել և արգիլել բռնի իսլամացումները»։

5.— Գիւղացի հայ անզէն ժողովուրդը պաշտպանելու համար զինեալ քիւրտ աշիրէթներու սովորական դարձած չհասակութեանց դէմ «կ'առաջարկուի գիւղական պահակախումբերու կազմութիւն, պետական զէնքերով և պետական գօնթռօլի տակ՝ ինքնապաշտպանութեան համար»։

6.— Անատոլուի մէջ պաշտօնավարող քաղաքային, զինուորական, դատական և ոստիկանական մեծ ու փոքր ամէն պաշտօնէից վրայ հսկելու, օրէնքի հակառակ շարժողները պատժելու և արդարութիւնը գործադրելով Անատոլուի խառն և քրիստոնեայ ժողովուրդներու անդորրութիւնը և յառաջդիմութիւնը ապահովելու համար «կ'առաջարկուի Ռումէլիի նման Անատոլուի նահանգներուն համար ևս կեդրոնէն կարգել միայն լիազօր ընդհ. քննիչներ»։

7.— Անատոլուի տառապեալ քիւրտ պէյերու և աշիրէթներու պետերուն կողմէ հայ, թուրք և քիւրտ բայց կամ մարաբա կոչուած ստրուկ ժողովուրդէն՝ հակառակ օսմ. սահմանադրական սկզբունքներուն, «բռնի կերպով գանձուած խաֆիր ու կապալա կոչուած ապօրէն տուրքերուն, ինչպէս և անկարիա կոչուած ձրի աշխատութիւններու իսպառ ջնջումը կ'առաջարկուի՝ պաշտօնական յայտարարութեամբ։»

8.—Դիտելով որ փոխանակ Օսմ. Պառլամէնթի որոշման համաձայն բռնապետական նախորդ ռէժիմին հայաջինջ նպատակով կազմակերպուած Համիտիէ քիւրտ հեծելազօրքերը թիթեւազէն կանոնաւոր զօրագունդերու վերածուելով կանոնաւոր բանակի դպրոցական սպաներու հրամանին տակ, զօրանոցներու մէջ ապրելու, կը շարունակեն ըստ առաջնոյն իրենց նախորդ կազմին և աւլոյն մէջ մնալ և իրենց հին չհաստակութիւնները անարգել և անպատիժ շարունակելով, միակ պատուհաս միայն մնալով անզէն ժողովուրդին գըլխուն՝ «կ'առաջարկուի Համիտիէ քիւրտ հեծելազօրքերը ևս, ըստ որոշման Օսմ. Պառլամէնթին, ենթարկելով զինուորագրութեան ընդհանուր օրէնքներուն չպահել իրենց ազդեցութեան շրջանակին մէջ.» զի սահմ. սկզբունքներուն գլխաւորն հակառակ է Անատոլուի ներքին գաւառներու հայ ժողովուրդը, զինուոր առնելով փոխադրել հեռաւոր գաւառներ և բնակակից Քիւրտերը պահել անդրոյն վրայ առանձնաշնորհեալ դիրքի մէջ, այսպէսով առիթ ընծայելով օսմ. տարրերու համերաշխութեան խանգարման։

9.— Նկատելով որ օսմ. սահմանադրական սկզբունքներուն գլխաւորն հակառակ է խառն և քրիստոնեայ զանազան ժողովուրդներ Ռումէլիի և Անատոլուի մէջ զինաթափ ընել և քիւրտերը պահել իրենց զէնք կրելու առանձնաշնորհեալ նախկին դիրքին մէջ և անկարելի է մըշտապէս ապահովել Անատոլուի հայ ժողովուրդեան անդորրութիւնը. ցորչափ հայը անզէն է ու անպաշտպան՝ պետական զէնքերով զինուած քիւրտերու դէմ. «կառաջարկուի կամ հայոց ալ ինքնապաշտպանութեան համար զէնք կրելու թոյլատւութիւն ընել և կամ քիւրտերը ևս զինաթափ ընել։»

10.— Իբր Անատոլուի անդորրութեան պահպանման յարատեւ միջոց, նոր ոճրագործութիւնները արգիլելու և հին ոճրագործները հետապնդելու նպատակաւ կառաջարկուի սահմանադրական և դպրոցաւարտ սպաներու հրամանին տակ կազմութիւնը շրջուն զօրախմբերու կարգը ու կանոնը պահպանելու համար մըշտապէս։»

Գասպարեան առաջարկեց այս Ծրագիրը Նախաձեռնութեան դիւանին և յետոյ Ատենապետաց դիւանին դրկել։

Դաւիթ Տէր Մովսէսեան առաջարկեց բազմագրել և ցրուել երեսփոխաններուն որովհետեւ, ըսաւ, ատիկա ազգային քաղաքականութեան հիմը պիտի կազմէ. նաեւ պէտքը չկայ այդ նիստին գաղտնի ըլլալուն։

Հմայեակ եպս. ըսաւ թէ՝ երեք տարուան փորձառութիւնը ցոյց տուաւ որ կառավարութեան դիմում ընելէն օգուտ չկայ, շատ բան խնդրուեցաւ բայց բանմըն չըրին։ Ես ըսաւ, 3 տարի առաջ ըսած էի թէ՝ պէտք է այլեւս ձայն բարձրացնել Օսմ. Երեսփոխանին առջեւ։ Հետեւաբար առաջարկեց Ատենապետաց դիւանին տեղեկագիրը և վարչութեան ծրագիրը մէկտեղ փնտել և յետոյ ոչ թէ վարչապետին այլ Երեսփոխանին ներկայացնել յիշատակագիրը։ Մինչեւ այսօր ըսաւ, Բ. Դուռ 55 անգամ դիմում ըրած ենք և ապարդիւն անցած են, անօգուտ է այլեւս այդ դուռները բաղխել։ Մեր յիշատակագիրը ոչ միայն թուրքերէն լեզուով, այլեւ Ֆրանսերէն գրելու է որպէսզի ի լուր աշխարհի ծանուցանենք մեր ցաւերը։

Ն. Օհանեան.— Ես սակայն նոյն իսկ այդ կեղեքումները նշած են այդ յիշատակագիրը մատուցանելիք անձը։

Հ. Խօճասարեան համամիտ գտնուեցաւ Տէր Մովսէսեանի առաջարկին աւելցնելով որ պատրաստուած ծրագիրը լաւ է և կարելի է զայն նկատի առնել։ Ատենապետաց դիւանին տեղեկագրին գալով ըսաւ, անիկայ այլեւս իր այժմէութիւնը կորսնցուցած է։

Վ. Փափազեան.— Վարչութիւնը յաւակնութիւնը չունի նոր բաներ ըսելու. վարչութիւնը կենթադրէր որ նպատակայարմար գործ մը տեսած կ'ըլլայ այս ծրագիրը ներկայացնելով ազգ. ժողովին, որպէսզի անոր կողմէ ալ ընդունուի։ Իսկ Հաքքը փաշային ներկայացուելու կամ չներկայացուելու խնդրի մասին ալ խորհած է վարչութիւնը և ունի ուրիշ ճանապարհ մը, բայց առայժմ կանխահաս է խօսիլ։

Մ. Նաթանեան.— Ազգային ժողովը պէտք է նախապէս որոշէ թէ՝ եթէ մերժուի այս թագրիրը ի՞նչ պիտի ընէ. ասկէ առաջ այս կարգի բազմաթիւ թագրիրներ տրուած բայց մեռեալ տառ մնացած են։ Կ'ուզէի որ վարչութիւնը պատասխան մը տար այս մասին։

Վ. Փափազեան.— Այդ կարգի յանձնառութիւն մը չէ առած իր վրայ Վարչութիւնը, նախ ատիկա քննենք, ներկայացնենք և յետոյ կը խորհինք հակառակ պարագան։

Ատենապետը քուէի դրաւ և ժողովը 4ի դէմ 30 ձայնով որոշեց որ Ատենապետաց դիւանի տեղեկագիրը և Վարչութեան ծրագիրը անյապաղ տպագրուին և ցրուուին։ Ժողովը որոշեց նաեւ որ 15 օրէն նիստ գումարէ և նկատի առնէ այս խնդիրը։

Վարչութիւնը գրով մը կը պատասխանէր Մարկոս էֆ. Նաթանեանի մէկ հարցումին՝ որով այս վերջինը տեղեկութիւններ կ'ուզէր զինուորագրութեան, կրթական և այլ կենսական խնդիրներու մասին։

Վ. Փափազեան պատասխանելով ըսաւ թէ դեռ պատրիարքարաններու միացեալ թագրիրին վերջնական պատասխան չէ ստացուած և ստացուած պարագային պիտի պատասխանուի։

Յրթ. Շահրիկեան գրով մը կարգ մը հարցումներ կ'ուղղէր վարչութեան՝ Երուսաղէմի պատրիարքական ընտրութեան և նոյն վանքի հետ ուղղակի առնչութիւն ունեցող այլ և այլ խնդիրներու մասին։

Վ. Փափազեան ըսաւ թէ՝ ազգ. վարչութիւնը իբրեւ շատ կարեւոր հարց մը, իր յառաջիկայ նիստին մէջ մանրամասնօրէն պիտի զբաղի և խնդիրը ձեռք պիտի առնէ երկու տեսակէտէ. նախ անցեալը և յետոյ վանքին ներկան. Ըստ այսմ Շահրիկեանի գիրը ղրկուեցաւ վարչութեան։

Թիֆլիզի առաջնորդը գրով մը կը պատասխանէր և կ'ըսէր թէ՝ ծխական օրէնքի 17րդ յօդուածի տրամադրութեան համաձայն չի կրնար Թիֆլիսցի Հայերուն և քահանաներուն հանրագրութեան տակ գտնուող ստորագրութիւնները վաւերացընել։ Հետեւաբար ժողովը չկրցաւ նկատի առնել այդ հանրագրութիւնները։ Նոյնպէս ժողովը նկատի չառաւ Գանձակցի ազգայիններու կողմէ ժողովին ուղղուած հեռագիր մը, որով կը խնդրէին փութացընել Օրմանեան Սրբազանի գործին քննութիւնը, քանի որ, կ'աւելցնէին, իրենց կաթողիկոսական քանտիտան Օրմանեան Սրբազանն է։

Մելքոն Կիւրճեան գրով մը կառաջարկէր համազգային հանգանակութիւն մը բանալ ի նպաստ Սասունցի քաջերուն, որոնք այսօր չափազանց խեղճ ու անպատսպար վիճակ մը ունին։ Հայ ժողովուրդը, ըսաւ յետոյ Կիւրճեան, պէտք չէ թող տայ որ սահմանադրութեան օրով, բռնապետութեան դէմ անվեհերօրէն կուրծք տուող և ազատութեան համար մեռնող այդ քաջորդիները սովամահ ոչնչանան։ Ազգին մէջ, դէպի այդ քաջերը, մեռած չէ, ըսաւ, համակրութիւնը։ Ամէն մէկ Սասունցիի մէյմէկ այծ, ջորի և քիչ մը կերլով ու ահա պիտի փրկուին անոնք։ Ժողովուրդը, որ մեր արիւնէն է, արժանի է ամէն կերպ օգնութեան։ Ազգ. ժողովը պէտք է ինք որդեգրէ այդ հանգանակութիւնը և դրկէ վարչութեան որպէսզի հանգանակիչ մասնախումբ մը կազմուի։ Սասունցին պատուով ապրեցնելու համար պէտք է օգնութեան փութանք։

Հմայեակ եպսկ. ևս ձայնակցեցաւ Կիւրճեանի և առաջարկեց անմիջապէս վարչութեան դրկել այդ գիրը։

Տօքթ. Ճէլալ, քանի մը բառ ըսելու համար, առաջարկեց Սասուն յանձնաժողով մը ղրկել նախ, որպէսզի տեղւոյն վրայ անոնց վիճակը ստուգէ։

Ն. Օհանեան հարկ չտեսաւ ատենք բանի մը և առաջարկեց անմիջական կերպով վարչութեան դրկել առաջարկը։

Եւ ժողովը միաձայնութեամբ և ուրախութեամբ առաջարկը յղեց ազգ. վարչութեան։

Տեղապահն ալ իր կարգին յայտարարեց թէ՝ վարչութիւնը ասկէ առաջ թագրիրով մը կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է Սասունցիներու վիճակին վրայ։

Թորգոմ Պօյաճեան գրով մը կ'առաջարկէր որ Ճեմարանի վարժարանի շէնքը կառուցանող Սէմէրճեան Լեւոն էֆ.ի համար ազգ. ժողովը հրապարակաւ իր շնորհակալութիւնները յայտնէ։

Կիւրճեան, Խամէրեան և Օհանեան էֆ. ներն ալ համամիտ գտնուեցան և ըստ այնմ շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ Սէմէրճեան էֆ.ի որ անշշուկ և առանց ռէքլամի այնքան փառաւոր կերպով վերաշինած էր Ճեմարանի վարժարանը։

Ժողովը ժամանակին չունենալուն չկրցաւ իր օրակարգին անցնիլ և հետեւաբար նիստը փակուեցաւ ժամը 4ին։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Գալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և ի մէջ այլոց հետեւեալ կարգադրութիւնը ըրաւ։ Ս. Կրօնական արարողութեանց առթիւ Պատրիարքարանի կողմէ տրուած թուղթերուն համար պահանջուած դրօշմաթուղթ խնդիրը ժողովական Գրիգոր Ֆէրհատ էֆ.ի յանձնուած էր ուսումնասիրել։ Ժողովը լսելով այս մասին տրուած բացատրութիւնները, նկատողութեան առաւ խնդիրը և նախ հաստատեց թէ ամէն գրութիւնները որոնք Պատրիարքարանի կողմէ կը տրուին կը նըկատուին իբր ազգ. կրօն. հանգամանք ունեցող և սահմանուած են գործածուելու ներքին շրջանակի մէջ և չունին պետական պաշտօնատանց ներկայելի ոև է հանգամանք, պէտք չէ ենթարկուին դրօշմի, ինչպէս եղած է ցարդ։ Իսկ այն գրութիւնները՝ որոնք յարաբերական բնութիւն ունին և իրենց պարունակութեամբը ոև է կառավարական պաշտօնատան ներկայանալու հանգամանք ունին, պէտք է դրօշմի ենթարկուին, ինչպէս արդէն տեղի կ'ունենայ։ (Ժողովին միացեալ որոշումները տեղի անձկութեան պատճառաւ յետաձգեցինք)։

ՆՈՐ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՄԸ

Ուսումն. Խորհուրդը որոշեց շրջաբերականով մը յանձնարարել մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն որպէս զի հաղորդեն դպրոցական տարեշրջանի առթիւ տեղի ունեցած ուսուցչական փոփոխութիւնները ներկայացնելու համար կրթ. նախարարութեան։

ԲՌՆԱԲԱՐՈՒՄ ԵՒ ԲՌՆԻ ԻՍԼԱՄԱՑՈՒՄ

Զաւէն եպսկ., որ վերջերս Եարբերդ մեկնած էր, կը տեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ՝ վերջերս բնիկ Մալաթիացի 19 տարեկան Աննա Բիւրհանեան անուն հայորդի և աղքատ հայ աղջիկ մը կը բռնաբարուի տեղւոյն վճարելի տանելի անգամ յոյն Պօտոսաքի էֆ.ի կողմէ, որուն քով սպասուհիութեան դրուած էր վատահամբաւ կնոջ մը կողմէ։ Աղջիկը Առաջնորդարան դիմելով պաշտպանութիւն կը խնդրէ։ Անմիջապէս խնդիրը ոստիկանութեան կը յայտարարուի, որ Աննան բժշկական քննութեան կ'ենթարկէ և հարկ եղած քննութիւնները կատարելով խնդիրը կը յանձնէ ընդհ. դատախազութեան։ Զաւէն եպս.ի դիմումներուն վրայ օրինական ձեւակերպութիւնները կատարուելէ յետոյ թղթածրարը յոյնի ակիզբները կը դրկուի դատական նախարարութեան, որպէս զի յետ քննութեան յիշեալը դատի ենթարկուի։ Զաւէն եպս. այս առթիւ կը տեղեկագրէ նաեւ թէ՝ Փէրզէնճ գիւղացի և այժմ Սամսոն գտնուող Գրիգոր Եաշաշուրեանի 14 տարեկան աղջիկը՝ Թագուհի անուն կը յափշտակուի մօրը քովէն և առանց իսլամացման օրինական ձեւակերպութիւնները կատարուելու անմիջապէս «նիքեահ» կը կատարուի նոյն գիւղի պէյերէն Զաթայ օղլու Մամօյի Իպրահիմ անուն տղուն վրայ։ Աղջիկը, ոև է պաշտպան չունենալով, երեսանց կը համակերպի և սակայն պատեհ առիթ մը գտնելով կը փախչի քաղաք իր քրոջ ուսուցչուհի Մարիամի տունը։ Նոյն ատեն Իպրահիմ, որ իբրեւ զինուոր Եարբերդ կը գտնուէր, տեղեկութիւն առնելով կը գայ աղջկան ապաստանած տունը և ներս մտնելով բռնի տանիլ կ'ուզէ։ Իպրահիմի ջանքերն ու սպառնալիքները ապարդիւն կը մնան, աղջիկը ոչ մէկ կերպով կը հաւանի անոր հետ երթալ. խնդիրը իմաց կը տրուի Զաւէն եպս.ի որ աղջիկը առաջնորդարան բերել տալով զայն կը պահէ առաջնորդարանին մէջ։ Իպրահիմի դիմումին վրայ ոստիկանական անօրէնութենէն երեք անգամ կը պահանջուի աղջիկը հարցաքննելու համար և սակայն Զաւէն եպս. կը մերժէ, վերջապէս ութ օր յետոյ առաջնորդարանին մէջ աղջկան հարցաքննութիւնը կը կատարուի մէկ հայ և մէկ թուրք ոստիկաններու կողմէ։ Թագուհի բայց ի բաց կը յայտարարէ իր հայ քրիստոնեայ ըլլալը և բռնի նիքեահի պարագան։ Սակայն յուլիս 18ին Շէրիի դատարանէն կոչնագիր մը կ'երթայ աղջկան, որմէ կիմացուի թէ Իպրահիմ դատ բացած է. առաջնորդարանը կը մերժէ կոչնագիրը յայտնելով թէ իրենք ոչ Իպրահիմ և ոչ ալ Շէրիի դատարան կը ճանչնան, քանի որ քրիստոնեայ է աղջիկը. երկրորդ և երրորդ կոչնագիր մըն ալ կը ղրկուի առաջնորդարան և սակայն անոնք ալ կը մերժուին։ Զաւէն եպս. տեղեկագրելով այս ամէնը, կը ծանուցանէ թէ ինք մէկ քանի օրէն պիտի մեկնի Եարբերդէն և հետեւաբար անհրաժեշտ է որ Պատրիարքարանը կտրուկ միջոց մը խորհի այդ անպաշտպան աղջկան մասին։

ՃԱՎԻՏ ԵՒ ՆԱՃԻ ՊԷՅԵՐԸ ՄՈՒՇԻ ՄԷՋ

Մուշի առաջնորդ Խարախանեան Սըրբազան օգոստ. 3 թուակիր նամակով մը կը ծանուցանէ Ճավիտ և Նաճի պէյերու այցելութիւնը։ Կ'ըսէ թէ հիւրերը դիմաւորուեր են էշրաֆին՝ Մ. և Յ. քոմիթէի յայտնի «բանուոր» անդամներուն, պաշտօնեաներու և յայտնի ոճրագործ «Հաճի Ֆէրօյի» ու իր Պալաքցի աւազակախումբին կողմէ։ Իթթիհատականները ջանացած են որ գանազան կողմերէ ալ քիւրտ ցեղապետներ բարձր հիւրերուն ընդառաջ փութան. բայց չեն յաջողած. զարմանալի է որ, կաւելցնէ, ժողովրդական ոև է շարժում մը, ոև է համակրական ցոյց մը տեղի չունեցաւ. ամէն ոք իր գործով զբաղած էր։ Ճավիտ պէյ փոխադարձ այցելութիւն տուեր է նաեւ Հայոց առաջնորդարանը։ Առաջնորդարանի կողմը պատրաստուած հայկական խնդիրներու, ոճրագործութիւններու, չհետապնդուած ոճրագործներու և ուրիշ քանի մը կարեւոր խնդիրներու ցանկը Գեղամ էֆ.ի միջոցաւ թղթատարով Բաղէշ Ճավիտ պէյի դրկըուեր է, որովհետեւ հիւրերը յարմար դատած չեն եղեր Մուշի մէջ հրապարակաւ բողոքներ ընդունիլ. արդէն բնաւ առանձին չեն մնացեր՝ շրջապատուած ըլլալով քոմիթէի անդամներէն, էշրաֆէն և պաշտօնեաներէ։ «Կը ցաւինք որ, կաւելցնէ Խարախանեան Սրբազան, երբեք երկրի վիճակով չհետաքրքրուեցան. չուզեցին իմանալ մեր ցաւերը. կերեւի թէ չէին ուզեր իրենց լաւատեսի տրամադրութիւնը փոխել։ Վերջապէս մենք իրենցմէ բան մը չի հասկցանք և կասկած չունիմ որ իրենք ալ մեզմէ բան մը չհասկցան։ Բարձր հիւրերուն գալուստը յայտնի ոգեւորութիւն պատճառած է միայն աղաներու և պէյերու շրջանակներու մէջ, Հաճի Ֆէրօն մասնաւոր իլթիֆաթներու արժանացած էր։»

ԳԱՏԸՔԷՕՅԻ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Գատըքէօյի ուսուցչական ծանօթ խընդիրը ուսումնասիրութեան համար յանձնուած էր Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն Տօքթ. Դաւիթեանի. դեռ իր ուսումնասիրութիւնը աւարտած չ'ըլլալով խնդրոյն կարգադրութիւնը մնաց յաջորդ նիստին։ Կը լսենք թէ բժշկական քննութիւնը շուտով կաւարտի, վերքը փըտախտի չփոխուած։

ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Սահմ. Ռամկավար կուսակցութեան Սկիւտարի ակումբը կը հրաւիրէ իր անդամները և համակիրները ատենախօսական և երաժշտական ցերեկոյթի մը որ տեղի կունենայ վաղը կիրակի ժամը 2ին (Ը. Ե.) Իճատիէ, Մարքօյի պարտէզը։ Կ'ատենախօսեն Տ. Յովհաննէսեան (Ա. Բաբիկեան) և մասնաւոր հրաւէրով Տ. Համբարձում Առաքելեան «Մշակ»ի խմբագրապետը։

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Թուրքերէնի քաջահմուտ մասնագէտ մը պատրաստ է դասախօսել այցելաբար ազգ. և մասնաւոր վարժարաններու մէջ. նաեւ կրնայ թուրքերէնով դասախօսել գիտական և մաթեմաթիքական բոլոր առարկաներ, պատրաստելու համար պետական վարժարաններու աշակերտներ։ Բանակցութեանց համար դիմել Սիրքէճի Եէնի Խան թիւ 8, առաւօտեան ժամը (Ը. Ե.) 9—12 ամէն օր։
5—5

ԹԱՏՐՈՆ

Սկիւտար Իճատիէ ամառնային թատրոնին մէջ Ռամազանի առթիւ այս գիշեր ֆրանսական Վարիէթէ խումբին կողմէ և Բաթէ եղբարց սինէմաթօկրաֆի կողմէ շքեղ ներկայացումներ պիտի տրուին։ Գիները շատ աժան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈԼԵՐԱՅԻ ԴԷՊՔԵՐԸ ՆՈՒԱԶԱԾ

Առջի օրուան ժամը ութէն մինչեւ երէկուան ժամը ութը խոլերայի 36 դէպքեր պատահեցան, որոնց 9ը մահացու։ Հին վարակեալներէն ալ 10 հոգի մեռան։ Դէպքերուն 9ը Պէօյիւքտէրէի մէջ են, որոնց 3ը մահացու։

⁂ Քաղաքապետը, երէկ, ուրբաթ ըլլալով հանդերձ, իր պաշտօնատան մէջ աշխատեցաւ և հարկ եղած տեղերը քննական այցելութիւն տուաւ։

⁂ Պատերազմական պաշտօնատան մէջ զինուոր մը կասկածելի նշաններով հիւանդացած ըլլալուն, Մալթէփէի հիւանդանոցը ղրկուեցաւ։ Զօրանոցին յարկաբաժինը քարանթինի տակ առնուեցաւ։ Պատերազմական պաշտօնատան հրշէջ գունդին պատկանող զինուորներէն մէկը կասկածելի նշաններով ճամբան հիւանդացած ըլլալով Մալթէփէի հիւանդանոցը ղրկուեցաւ։

ՔՐԴԱԿԱՆ ԻՆՔՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վիէննայէն քաղուած հեռագիր մը կը հաստատէ թէ Ռուսիա քրդական ինքնօրինութեան համար կաշխատի։

⁂ Վանէն և Էրզրումէն ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, Քիւրտերը մեծ քանակութեամբ զէնք կը գնեն աժան գնով։ Այդ զէնքերը Ռուսիայէն կը ներածուին։ Պարսկաստանի Քիւրտերուն ալ Ռուսիա զէնք տուած է։

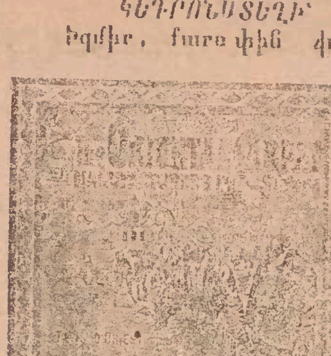

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐՓԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐՄԱԳԼՈՒԽ
400.000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Խառփին վրայ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս, Բաղչէ Գափու
ԱՃԸՄՕՂԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ
ԱՄԵՆԷՆ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔԸ
[illegible] ԳՈՐԳԵՐ
ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԹՈՐՔԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ, ԱՄԵՆ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԵՒ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ,
[illegible] ԳԻՆԵՐՈՎ
Քառակուսի կանգունը 40 դրուշ արժող
ՍՈՒՍՋՆԱԿԱՐԳ ՔԻԼԻՄ ԳՈՐԳԵՐ.
ՔԱՌ. ԿԱՆԳՈՒՆԸ 20 ՂՐՈՒՇ ԱՐԺՈՂ
ԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԽԻՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԱՌԻԹ

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ՆԷՍԹԼԷ
շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենազուտ կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ամենէն սննդարար է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

قامبا قونیاغی وشرابلری خالص وحیله‌سزدر . بیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور.
دپوسی : غلطه‌ده موخانه‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ
ԳԻՆԻՆԵՐ
ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ԱՂԱՆԴԵԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՔԱՄՊԱ
ՔԱՄՊԱ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մումհանէ, թիւ 51, Գալաթիա։
100—33

ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆ. ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԲԱԽՏԸ ՓՈՐՁԵԼՈՒ Է

30,000 տոմսակներէ բաղկացած վիճակահանութիւն մը սարքուած է աղջկանց կայս. լիսէին համար, որ Գանտիլլիի մէջ պիտի բացուի մօտերս, օսմ. նորահաս աղջկանց մասնագիտական մշակութեան նպաստելու հայրենասիրական նպատակով։ 2219 տոմսակներ զանազան պարգեւներ պիտի շահին։ Մեծ պարգեւը 3000 օսմ. ոսկի է։ 5էն 1000 ոսկիի զանազան պարգեւներ ալ կան։ Կէս տոմսակի գինն է մէկ օսմ. ոսկի. քառորդինը՝ կէս օսմ. ոսկի և 1/8ինը՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Այդ տոմսակներէն գնելով մարդ նպաստած կ'ըլլայ երկրին ամենէն կարեւոր և ամենէն օգտակար կրթական մէկ հաստատութեան, առանց հաշուելու վիճակելիք պարգեւները։ Տոմսակներու վաճառումէն գոյացած արդիւնքը Օսմ. Կայս. Պանքան պիտի դրուի։ Թիրաժը տեղի պիտի ունենայ 1911 հոկտեմ. 13ին, Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը, Օսմ. Կայս. Պանքային կեդրոնատեղին մէջ, յիշեալ պանքային և աղջկանց կայս. լիսէին վարչական մարմնոյն հսկողութեան ներքեւ։ Շահած պարգեւները պիտի վճարուին այդ միջնորդական հաստատութեան կողմէ։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը, ծխախոտի Ռէժին անձնաւորապէս ստանձնած ըլլալով տոմսակներու վաճառումը, տոմսակ գնել ուզողները կրնան դիմել այդ հաստատութեանց կեդրոններուն կամ մասնաճիւղերուն գաւառներու մէջ։ Տոմսակ ծախողներուն համար նպաստաւոր պայմաններ։
35—31

«ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ-ՏՆՕՐԷՆՆԵՐ
Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱԼԱԹԵԱՆ

«Նոր Դպրոց»ը փոխադրած ենք Նշան Թաշ, գեղադիտարան դիրքի վրայ գտնուող բարեյարմար ապարանք մը որ՝ իր ընդարձակ սրահներով ու սենեակներով, իր պարսպապատ լայնարձակ պարտէզով, իր առատահոս ջուրով՝ Նոր դիւրութիւններ պիտի ընծայէ մեզի նորագոյն ըմբռնումներու համաձայն վարելու մեր սաներուն դաստիարակութեան գործը։

«Նոր Դպրոց»ին յաւելցուած ապարանքին ընդարձակութիւնը ա՛յնչափ է որ 200էն աւելի աշակերտ կրնայ բովանդակել. ուստի և չի պիտի պարտաւորինք մերժել մեզի դիմող նորեկ աշակերտները, ինչպէս՝ ցաւ ի սիրտ, պարտաւորեցանք մերժել անցեալ տարեշրջանին երկրորդ կէսէն սկսեալ, տեղւոյ անբաւականութեան պատճառաւ։

Ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Տնօրէնութիւնս, Օգոստոսի 15էն սկսեալ, կրնայ ընդունիլ իրեն դիմողները, նախորդ շէնքին մէջ՝ Բերա, Բանկալթի, Պէօյիւքդէրէ Ճատտէսի, թիւ 26-28։

«Նոր Դպրոց»ին յայտագիր-ծրագիրը թղթատարի միջոցաւ փութով կը ղրկուի անոնց որոնք կը փափաքին ընդարձակ տեղեկութիւն ստանալ։

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻՐԻՆԿ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ՄԵԾ ԱՌԻԹ
ՄԵԾ ԱՌԻԹ
ՄԵԾ ԱՌԻԹ

ՎԱՍԻԼԱԹՕ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Թիրինկի կից Վասիլաթօ վաճառատունը մօտ օրէն պիտի փակուի, Թիրինկին ցուցադրման սրահ ըլլալու համար։ Այս առթիւ մեր ընթերցողներուն կը յիշեցնենք և կը յանձնարարենք թէ ճերմակեղէնի և թօհաֆիէի ապրանքները մեծապէս զեղչուած գնով կը ծախուին։ Պէտք ունեցողներուն կը յանձնարարուի այս առիթը չփախցնել։

يالكز اركلر ايچون

مهم بر تبشير

قوهٔ بدنيه‌سنى غائب ايتمش اولانلره

«امريتا» نام علاجمز ضعيفلانمش اولان اركككى قوتلى وكنج ايدر. ضعف و مايوسيته دوشن برى كنديسنى يكيدن قوت واقتداره مالك ايده‌جك اولان چاره‌يى كنديسنه كوندره‌جكمه امين اوله‌رق بكا تحريراً مراجعت ايده‌بيلور. بو چاره‌نك استعماليله آز بر مدتده كنديكزى ١٠ دن ٣٠ سنه كنجلنمش حس ايده‌جكسكز. بكا مراجعت ايدن هر اركك طلبنك منتظماً اجرا ايديله‌جكنه امين اوله‌بيلير. يالكز بكا بر مكتوب يازوب پوسته مصارفى ايچون اوچ دانه غروشلق پول كوندرمليدر. «آمريتا» دن بر نمونه‌يى – بو علاجى استعمال ايتمكز بيلنمامك اوزره – بر پاكت درونده آدره‌سكزه كوندريرم. بكا كوندريلن بالجمله مكتوبلرك اسرارينك كتمنى تأمين ايدرم. تكليفمى تأخيره وياخود استخفاف ايله تلقى ايتميوب بالعكس كسب عافيت ايچون كلن بو مناسب فرصتدن استفاده‌يه چاليشك!

ايشته قارتر سزه ديور: «آرتق مضطرب اولمايك، بكا يازك، آراديغكز چاره‌يى بوله‌جقسكز».

آدره‌س: غوراشيو قارتر: دائره ٣٠٣ درسعادت غلطه‌ده محمد على پاشا خاننده نومرو ٤٩

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ
ԱՆՈՐ՝ ՈՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է
ԻՐ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

«Անոնց համար, որոնք կը տառապին անկարողութենէ», ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ նա՛եւ ուրախութիւն եւ յոյս: Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար, որոնց «ջիղերը» բոլորովին «քայքայուած» են դէշ ունակութիւններու հետեւանքով կամ աննպաստ պարագաներու ազդեցութեան տակ: Որպէս «ԱՄՐԻԹԱ»ի դարմանին հնարիչը՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդու փորձել զայն «բոլորովին ձրիաբար», և վստահ եմ որ ան պիտի բերէ առողջութիւն և երջանկութիւն անոնց՝ որոնք լռելեայն կը տառապին:

Իմ դարմանս «բարիք մըն է ամէնուն», որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները, դարմանելով ամբողջ ջղային սիսթէմը: Ան կը կիրարկուի մեծ յաջողութեամբ հոն՝ ուր անկարողութիւնը երեւան եկած է իբրեւ հետեւանք ոգելից ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաեւ այնպիսի ծածուկ և դէշ սովորութիւններու, որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեանը: Սեռական և ջղային սիսթէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող դէշ սովորութիւններու թիւին կը պատկանի նաեւ թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, սնունդի պակասութիւնը և այլն: Անոնցմէ շատերուն, որոնք թէեւ այժմ կանոնաւոր կեանք կը վարեն, բայց լռելեայն կը տառապին պատանեկութեան սխալներէ, իմ դարմանս շուտով կու տայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին այնքան բուռն կերպով:

«ԱՄՐԻԹԱ»ն պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար:

«ԱՄՐԻԹԱ»ն աղբիւրն է ապաքինման:

ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ ՁՐԻԱԲԱՐ

Ան ոյժ կու տայ սեռական գործարաններուն, նոր կենսունակութեան մը համար: Այն անհաճոյ նշանները, որոնք երեւան կու գան անկարողութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլեւս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, մելամաղձոտութիւն և ուրիշ նման երեւոյթներ:

«ԱՄՐԻԹԱ»ն մշտամնայուն առնականութիւն և պատանեկան առուգութիւն կը ներշնչէ: Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ գրել ինծի, կատարելապէս վստահ ըլլալով թէ «ես պիտի ղրկեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն ոյժ և կարողութիւն պիտի պարգեւէ իրեն»: Այդ դարմանին գործածութեան շնորհիւ դուք ձեզ 10էն 30 տարի աւելի երիտասարդացած պիտի զգաք: «Ով որ ինծի կը դիմէ», կրնայ վստահ ըլլալ թէ լիովին քօրրէքթ վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս: Պէտք է միայն նամակ մը գրել, ներփակելով երեք հատ մէկմէկ դահեկաննոց նամակադրոշմ (փուլ) թղթատարի ծախքերու համար: Ես կը ղրկեմ փորձի համար «ԱՄՐԻԹԱ», խնամքով փաթթուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ է ձեր ստացածը: Ինծի ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ:

Մի՛ յետաձգէք և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն՝ դարմանուելու համար:

«Քարթէր» կ'ըսէ. «Այլեւս մի՛ տառապիք, գրեցէ՛ք ինծի, և կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»: Հասցէ՝

ՀՈՐԱՍԻՕ ՔԱՐԹԷՐ, Հատուած, թիւ **303**, Ղալաթիա. Մէհմէտ Ալի Փաշա խան, **49**: **Կ. ՊՈԼԻՍ**

كمال عمر تحافيه مغازه‌سى

سلطان حمامنده يكى جامع جاده‌سنده

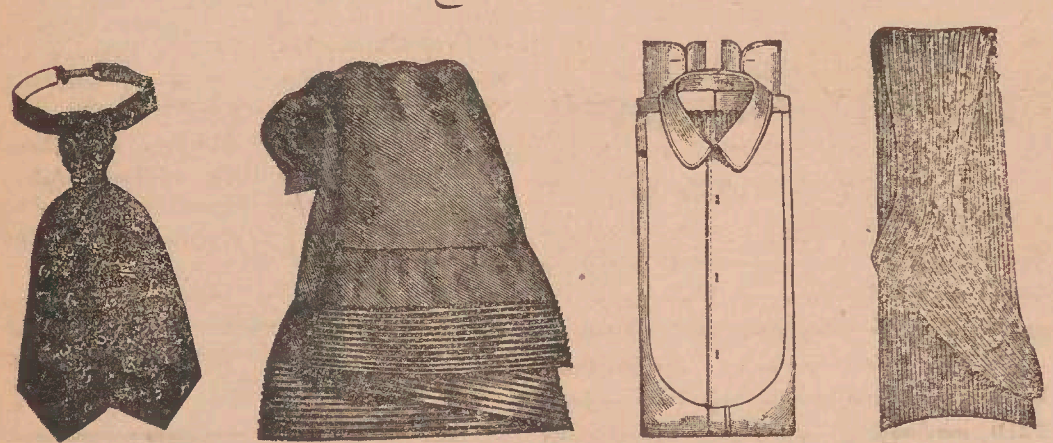

صاتديغى امتعه‌نك متانتى وظرافتيله برابر اهونيتى ومشترين كرامه قارشى كوستريلن معاملات نازكانه وعفيفانه‌سى ايله شهرتشعار اولان كمال عمر تحافيه مغازه‌سى بوكره جلب ايلديكى موسمه مناسب كوملك، بيون باغى يقه‌لق، شمسيه وسائر اشياى تحافيه‌دن دولايى صدق مدعا ايچون مغازه‌يى بر دفعه زيارت ايتملرينى محترم مشتريلرندن رجا ايدر.

ՔԷՄԱԼ ԷՕՄԷՐ
ԹՕՀԱՖԻՅԷՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 14

Սոյն համբաւաւոր վաճառատունը ամրան եղանակին առթիւ բերել տուած է վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած Շապիկներ, Գրավաթներ, Օձիքներ, Հովանոցներ և թօհաֆիէի վերաբերեալ շատ մը ապրանքներ: Կը բաւէ անգամ մը այցելել այդ վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն ծախուած ամէն կարգի ապրանքները որքան նրբաճաշակ, աժան և ամուր են: 2—22

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Գ. ՓՕՅԱՃԵԱՆ

ديشلريكزى محافظه ايتمك ايسترسه‌كز
رفعت يسه صويى قوللانكز هر اجزاخانه‌ده بولونور

ԱԼԼԻԱՆՑԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի՝ ՃԷՆՈՎԱ

Ընկերութեան դրամագլուխ՝ 15.000,000 ֆրանք

Պահեստի դրամագլուխ՝ 35.000,000 ֆրանք

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՃԷՆՈՎԱ, ՐՕԼԼ ՏԷ ՄԷՐԻՏԱՆՕ

Ընկերութեան Հիմնադիրները

Քրէտիթօ Իթալիանօ՝ Ճենովա. Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանտէլ եւ Ընկ.՝ Պերլին. Նացիոնալ Պանք Ֆիւր Տէօյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնըր Պանք՝ Պերլին. Մէրք Ֆինք եւ Ընկ.՝ Միւնխ
Քրէտի Անշթալթ՝ Վիեննա. «Միւնիխ» Վերապահովագրական Ընկ. Միւնիխ
Եվան Մէքէնզի. Ընդհ. Տնօրէն՝ Ճենովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՏՕՔԹ. ՕՒ. ՃԻՐԷՎԷՆՏԻ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՎԱՆՍ ՄԷՔԷՆԶԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍԹԻՕ ՎԻՐԻՏԻՍ ԵՂԲԱՅՐՔ
Ասլան խան, Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն, խառն, օժիտի համար.—Զանազան սակացոյցեր.—Նոր և Նպաստաւոր սակացոյցեր.—Խիստ չափաւոր ապահովագիներ.—Խիստ անկաշկանդ պայմաններ.—Բաշխումով ապահովութիւն.—Սեղմող պայմաններու բացակայութիւն.—Վնասներու և ապահովագիրներու արագ կարգադրութիւն:

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Ընկերութեան դրամատուներն են՝
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱՆ ԵՒ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԻՔԷՆ

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԻՐԵՆՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ
ԵՒ ԱՄԵՆԱՀԱՍՏԻՐ
ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՆՈՑՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ

[illegible]

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ.Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, 343, Մեծ Փողոց: Կադըքէօյ, Սինկէր խան և Գարաքէօյ 120, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Մահմուտ Փաշա 64, Սկիւտար Զարշըպոյի 15: Գարաքէօյ, Մուսթաֆա Պաշա փողոց: Մաքրիքէօյ երկաթուղիի հրապարակը: Ղալաթ, Պէօյիւք Դէրէ փողոց 113: Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ Նաւամատոյցին դիմացը: Բաղչէճիկ, Թոփգալը, ճառուհար 51:

Տնօրէնութիւն Սինկէրի համար՝ Կ. Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

خيرى اقبال قوندوره‌جى

بيوك قوندوره مغازه‌سى درسعادت سلطان حمام خداوردى خان نومرو ١١

اك صوك موده‌يه موافق وهر كيسه‌يه الويريشلى زنه واركككك چوجقلره مخصوص غايتله شيق وطيانقلى وصورت مخصوصه‌ده اوروپادن جلب ايلديكمز خالص انكليز اسقارپين وپوتينلرى واياق قابلرى وترليكلرك هر درلوسى مغازه‌مزده بولونور. درسعادت وطشره ايچون شيمدى‌يه قدر مغازه‌مزك ماللرى طوبدن صاتلقده ايكن بو كره بك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرينه همان صاتش فيأتلرى كبى معتدل فيأتلرله پراكنده اوله‌رق دخى صاتمقده‌يز.

مغازه‌مزدن آليش ويريش ايدنلرك اصلا الدانميه‌جقلرينى وبر كره مغازه‌مزى تشريف بيوره‌جق ذوات كرام وخانم افنديلرك صوك درجه ممنون قاله‌جقلرينى صورت قطعيه‌ده تأمين ايدرز.

طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوبدن سپارشلر درحال كمال سرعتله اجرا ايديلور.

ԽԱՅՐԻ ԻՔՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ
ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նորաձեւ, տոկուն ու շիք սկարպին, կօշիկներ և թանթօֆլ, ամէն տեսակէ: Գիները չափաւոր են:

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին: 104—44

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէշէմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀՕՏԱՅԵՏՈՒՉ ԿԱԶՈՎ, ՊԷԹՐՕԼՈՎ, ՊԷՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼՔՕՕԼՈՎ

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թովմաս Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ ցանկը կը ստանձնէ. Հողագործական Ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Ջեռնադրիչներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մուկան մարքայով Զօրաւոր Փօմփաներ, Մանածի Մեքենաներ, եւ. եւ.: 62—104

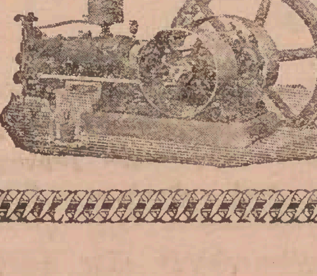

„ԼԱ ԲԵՎՈՒԱԵԱՆԹ"
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1893ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և օգնութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3.000.000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԼԵԳՐՈՆԱՑՈՂԻ, 3. ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՔԱՐԱՖ

Տնօրէն
Թ. ԹԸՓՃՈՒԼ

پاسقال كللر صلفى

بيوك پيانو مغازه‌سى

هر درلو موزيقه آلات وادواتى بولنور.
امريقانك اك مشهور پيانو وائوليان نام
پيانولالرينك يكانه وكيلى

مغازه‌نك تاريخ تاسيس
١٨٦٣
بك اوغلى حاجوپولو پاساژنده
نومرو ٢٥ – ٣١ نومرو

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԷՕԼԻԱՆ ՊԻԱՆՕԼԱՅԻ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ

ԲԱՍՔԱԼ ՔԵԼԼԵՐ ՅԱՋՈՐԴ

1863ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԲԵՐԱ, ՓԱՍԱԺ ՀԱՃՕՓՈՒԼՕ, ԹԻՒ 25—31 8—52

ՊԻԱՆՕԼԱ, ՊԻԱՆՕ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆՆԵՐ

ԹՕՄԱՍ ՕՒԻԼՍԸՆ

ԴԱԶԻՆ ԿՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	1089	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տօմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթրուսքօ	2277	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրօ	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իագօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորօտինօ	1264	Էգգօ	3464	Իտահօ	6540	Նէգօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտօրատօ	1520	Ճիւլիօ	1080	Օթիօ	4100	Թօրքօ	3327
Գայրօ	1371	Էրգօ	1841	Քլէօ	1053	Ոթթագօ	4036	Թրէնթօ	[illegible]
Գալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	942
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Տագօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պօլօ	510	Վոլօ	1989
Չիքագօ	2729	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէանտէր	2272	Ռիալթօ	3329	Վ. Ուիլսըն	2391
Գօլէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէլօ	1350
Գօլօրատօ	4235	Կիլէանօ	1143	Լօրէնզօ	3191	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1900
Գօնքօ	2905	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզէթա	1789	Թօրօ	
Գօրսօ	855	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	1278	Ռօզարիօ	136	Սալօ	

«Բասթէլլօ» և «Ալէրրօ» շոգենաւերը հոս ժամանած են:
«Տիտօ» շոգենաւը սկսաւ. 20ին հոս կը սպասուին:
Ընդհ. Գործակալութիւն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔԻՕՕ
[illegible]

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓԻՐԷՕՍԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Պատշաճակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի

«Օսմանիէ» շոգենաւը, նաւապետ Կէթէթլի, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր սկսաւ. 4ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի սկսաւ. 5ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոս:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մինիէ» շոգենաւը, նաւապետ Լաբուզա, 1911 օգոստ. 30 հինգշաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, սկսաւ. 2 շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Ռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ Սայիտ և Աղեքսանդրիա:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան:

محترم وطنداشلر عزه

بالق بازارنده فرون اتصالنده عثمان زاده جمال‌الدين افندى، ممالك عثمانيه‌نك هر طرفلرندن حيله‌سز وغايتله نفيس ساده ياغلر ايله زيتون ياغلرى وآغز طاديله يمك مراقليسى اولان قائسپرورانه مخصوص ارزاق سائره جلب ايتمش اولديغندن، اخوان وطنك رغبتلرينى تمنى ايدر.

«املاك عموميه اداره خانه‌سى»

يورغاكى ميستيلى اوغلى

باغچه قپوسنده اشتاين مغازه‌سى قارشوسنده
عزت بك خان نومرو ١

املاك اليم صاتيمى استقراض، ترهينات وامثالى معاملات هر مراجعت ايدنلرى فوق‌العاده ممنون ايتمك شرطيله اجرا ودرعهده ايديلور. قونطورات جيروسيله افراغات وايجار واستيجار معاملاتى ياپيلور. عقار صاحبلرينه كارلى افكار ويريلور.